

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2024**

Spis treści

Wstęp	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	28
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	36
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	40
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	53
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	57
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	71
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	72
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych.....	83
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	98
Podsumowanie	107

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 416)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 226)* w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędów, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2024 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody oraz produktów kosmetycznych, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zadania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2024 r. **8 gmin** oraz **4 miasta**: Końskie, Stąporków, Radoszyce i Gowarczów.

W roku 2024 przeprowadzono ogółem **1868** kontroli i wizytacji, wydano **792** decyzje ogółem, w tym **235** merytorycznych i **557** płatniczych, wydano **326** postanowień, nałożono **46** mandatów na kwotę **17900 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności i nadzoru nad produktami kosmetycznymi, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **409** próbek do badań, w tym **173** próbki wody oraz **236** próbki żywności i próbki produktu kosmetycznego (2 próbki w kierunku badania jakości mikrobiologicznej i 1 próbka w kierunku oznaczania formaldehydu).

Przeprowadzono **1708** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **278** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych, które oceniono w 25 placówkach w 278 oddziałach; **1078** ocen ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniono w 14 placówkach w 79 oddziałach oraz **352** oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, które oceniono w 5 placówkach w 40 oddziałach dla 352 dzieci.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2024 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2024 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana na:

- Prowadzeniu działań w ramach światowego programu eliminacji odry i różyczki.
- Nadzorze nad ogniskami zakażeń szpitalnych oraz czynnikami alarmowymi zgodnie z kompetencjami PIS.
- Podejmowaniu działań w ramach światowego programu eradykacji *poliomyelitis*.
- Opracowaniu dochodzeń epidemiologicznych m. in. o zasięgu międzynarodowym.
- Nadzorze nad stanami magazynowymi szczepionek, które są dystrybuowane przez PSSE w ramach realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.
- Oszacowaniu zapotrzebowania na zakup przez Ministra Zdrowia szczepionek na potrzeby realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.
- Analizie wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Końskich za 2023 r.

Zadania wykonywane w 2024 r. przez Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE w Końskich to:

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych,
- prowadzenie rejestrów zgłoszeń o podejrzeniach lub rozpoznanych przypadkach chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgłoszeń dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku zakaźnych czynników chorobotwórczych,
- rejestrowanie zgłoszeń chorób zakaźnych i wywiadów epidemiologicznych w systemie EPIBAZA,
- opracowywanie ognisk zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 oraz ognisk zatruc pokarmowych,
- obsługa systemu SEPIS,
- sporządzanie sprawozdań i meldunków, które następnie przekazywane są do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach,
- współpraca z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie prowadzenia czynnego nadzoru nad pogryzieniami oraz zgłaszalnością chorób odzwierzęcych,
- nadzorowanie i opracowywanie zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- podejmowanie działań dotyczących bieżących sytuacji alarmowych i interwencyjnych,

- przekazywanie do podmiotów leczniczych opracowania organów nadrzędnych dotyczących zagrożeń epidemiologicznych istotnych dla zdrowia publicznego,
- kontynuowanie dystrybucji preparatów szczepionkowych przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) w ramach powszechnego programu szczepień,
- prowadzenie czynnego nadzoru nad przypadkami gruźlicy.

W 2024 r. na terenie powiatu koneckiego:

- zarejestrowano 809 przypadków dodatniego wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2,
- zarejestrowano i opracowywano 8 ognisk zakażeń COVID-19.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2024 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **11605** dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się 13 podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych wykonujących szczepienia, w których w 2024 r. przeprowadzono 13 kontroli. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na podobnym poziomie jak średnia kraju. Jednocześnie nie można pominąć faktu, iż nastąpił wzrost zgłoszeń wpływających do PSSE w Końskich, dotyczących dzieci niezaszczepionych. Należy tutaj zaznaczyć, że duża część rodziców tych dzieci już od kilku lat systematycznie nie stawia się na badanie kwalifikacyjne celem wykonania szczepień u dziecka. Wynika to głównie z wpływu ruchów antyszczepionkowych. W celu przeciwdziałania temu zjawisku placówki medyczne powiadamiały telefonicznie o terminach szczepień, wysyłały powiadomienia pisemne do rodziców, a lekarze rozmawiali z rodzicami na temat chorób zakaźnych i ich konsekwencji. Dodatkowo Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE w Końskich wysyłała do opiekunów prawnych zgłoszonych dzieci pisma o potrzebie, skuteczności, bezpieczeństwie i obowiązku szczepień ochronnych oraz o konieczności stawienia się z dzieckiem na obowiązkowe szczepienia ochronne. Podczas kontroli punktów szczepień w podmiotach leczniczych przeprowadzane były rozmowy z lekarzami pediatrii o ich roli w edukacji rodziców w zakresie znaczenia szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym. Współpracowano w tym zakresie również z pielęgniarkami pracującymi w punktach szczepień.

W przypadku chorób zakaźnych, które występują jedynie u człowieka i przeciwko

którym dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy możliwych zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) globalnych programach eliminacji i eradykacji odry, różyczki oraz nagminnego porażenia dziecięcego (poliomyelitis).

W 2024 roku na terenie powiatu koneckiego zarejestrowano 1 niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) zakwalifikowany przez lekarza jako odczyn łagodny po szczepieniach przeciw: inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, zakażeniom powodowanym przez rotawirusy, inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*.

W 2023 roku na terenie powiatu koneckiego zarejestrowano 3 niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zakwalifikowane przez lekarza jako odczyny łagodne po szczepieniach przeciw: gruźlicy, błonicy, tężcowi, krztuścowi, wzw typu B, *Haemophilus influenzae* typ B, pneumokokom, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, *Haemophilus influenzae* typ B, pneumokokom, rotawirusom.

W 2022 roku na terenie powiatu koneckiego nie zarejestrowano przypadków NOP. Natomiast w 2021 roku zarejestrowano 14 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym: 1 ciężki, 2 poważne i 11 łagodnych, w tym 11 czyli 78,6% wszystkich NOP, po szczepieniach przeciw COVID-19.

Od 27.01.2022 r. weszły w życie zmiany ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, które określiły przesłanki przyznania i wysokość świadczenia kompensacyjnego (wypłacanego z Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych) dla osoby, u której wystąpiły w ciągu 5 lat od dnia podania szczepionki albo szczepionek, działania niepożądane wymienione w Charakterystyce Produktu Leczniczego, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, w wyniku których osoba ta wymagała hospitalizacji przez okres nie krótszy niż 14 dni albo u osoby tej wystąpił wstrząs anafilaktyczny powodujący konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji przez okres krótszy niż 14 dni.

W 2024 r. nie wydano decyzji na poprawę stanu sanitarno-technicznego dotyczącą pomieszczeń, w których wykonywane są szczepienia ochronne w ramach PSO.

Szczepienia przeciwko HPV

Od 1 września 2024 r. szczepienia w ramach powszechnego programu szczepień przeciw HPV dostępne są dla osób po ukończeniu **9. roku życia** do ukończenia **14. roku życia**. Dzieci i młodzież we wskazanej grupie wiekowej mogą skorzystać z możliwości zaszczepienia się przeciw HPV w szkole lub w ośrodku zdrowia, w ramach oferowanego przez Ministra Zdrowia *Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)* realizującego założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030.

HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka. HPV odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. Szczepienia przeciw HPV w ramach programu podawane są w dwóch dawkach. Odstęp między tymi dawkami w programie wynosi od 6 do 12 miesięcy.

Szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży

Od 15 października 2024 r. szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży zostało objęte programem zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek jest finansowany przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Szczepienie to jest szczególnie zalecane kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży, w schemacie jednodawkowym. Wskazane szczepienie chroni kobietę w ciąży, jak i po porodzie oraz noworodka przed zachorowaniem i hospitalizacją w pierwszych 3-6 miesiącach życia. Pacjentka nie potrzebuje recepty na szczepionkę. Natomiast szczepienie jest odnotowane w elektronicznej Karcie Szczepień.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych jest ważnym źródłem informacji na temat stanu zdrowia społeczeństwa. Nadzór epidemiologiczny, czyli systematyczne, wieloletnie gromadzenie danych statystycznych, daje możliwość obserwowania zmian w zachorowalności, trendów i tendencji oraz cykliczności występowania pewnych chorób, czy wreszcie skuteczności podejmowanych działań zapobiegawczych, w tym przede wszystkim szczepień ochronnych. Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do

Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje, że odnotowano spadek zachorowań na COVID-19. Natomiast w 2024 r. o 343 zwiększyła się łączna liczba chorób zgłoszonych przez lekarzy zgodnie z wykazem zakażeń i chorób zakaźnych ujętym w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (2023 r. – 2009, 2024 r. – 2352). Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Końskich w sposób ciągły monitorowała zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W przypadkach wymagających wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań w latach 2023-2024 odnotowano znaczący wzrost zachorowań na krztusiec w roku 2024. Wzrost zakażeń pałeczką krztuśca notowano także na terenie całego kraju. Spowodowane to mogło być przez cykliczność występowania epidemicznych zachorowań na krztusiec, występujących co 3 – 5 lat. Według danych retrospektywnych cykliczny wzrost zachorowań na krztusiec mógł przypaść właśnie w opisywanym roku.

W 2024 roku w wielu poradniach lekarza podstawowej opieki zdrowotnej wykonując testy antygenowe COMBO wdrożono szybką diagnostykę trzech chorób zakaźnych: grypy, COVID-19 i zakażenia wirusem RSV (syncytialnym wirusem oddechowym). Wynikiem zastosowania testów był znaczny wzrost zachorowań RSV i grypy potwierdzonej antygenowo.

Sytuacja epidemiologiczna pozostałych chorób zakaźnych od wielu lat utrzymuje się na podobnym poziomie i nie budzi niepokoju. Zarejestrowane w roku 2024 zachorowania na niektóre choroby zakaźne, analogicznie jak w latach ubiegłych, miały charakter sezonowy lub były kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej. Pojedyncze zachorowania na choroby zakaźne zagrażające życiu nie były niebezpieczne dla ogółu mieszkańców naszego powiatu.

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. oraz w porównywalnym okresie 2023 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2023 do 31.12.2023		Od 01.01.2024 do 31.12.2024	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców w)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców w)
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) U07.1	1012	1342,2	809	1091,4
Salmoneloza zatrucia pokarmowe A02.0	30	39,8	18	24,3
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04.0 – A04.9	18	23,9	29	39,1
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.0; A05.1; A05.2; A05.3-8; A05.9	0	0	0	0
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) A08.0; A08.1; A08.2-3; A08.4	10	13,3	44	59,4
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 A08.0-4	4	5,3	12	16,2
Płonica (szkarlatyna) A38	85	112,7	81	109,3
Choroba meningokokowa inwazyjna ogółem A39; A39.0; A39.8/G05.0; A39.1-4; A39.5-9	1	1,3	0	0
Róża A46	3	4	6	8,1
Gardioza A07.1	0	0	1	1,3
Listerioza A32	1	1,3	1	1,3

Krztusiec A37	0	0	23	31
Borelioza A69.2	21	27,9	27	36,4
Szczepienia p/wścieklźnie Z20.3/Z24.2	19	25,2	16	21,6
Ospa wietrzna B01	376	498,7	420	566,6
Różyczka B06	0	0	0	0
WZW A B15	0	0	0	0
WZW B przewlekłe B18.1	0	0	0	0
WZW C B18.2	0	0	1	1,3
Nowo wykryte zakażenie HIV Z21	2	2,7	0	0
Świnka B26	1	1,3	2	2,7
Kleszczowe zapalenie mózgu A84	0	0	1	1,3
Inne wirusowe zapalenie mózgu B00.4;A81.1;A83;A85;A86;B02.0	0	0	1	1,3
Choroba wywołane przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ogółem B95.3/G04.2;G00.1;A40.3;J13:B95.3/(...)	12	15,9	12	16,2
Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych A87.1-9, B02.1	2	2,7	0	0
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Gruźlica	20	26,5	20	27

Grypa J10-J11	352 (potwierdzone laboratoryjnie)	466,9	668 (w tym 666 potwierdzonych testem antygenowym, 2 potwierdzone testem PCR)	901,2
Pokąsania przez zwierzęta	102	135,3	97	130,9
Choroby wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i> B96.3/G04.2;G00.0;A41.3;A49.2;J14;B96.3 /(...)	0	0	1	1,3
Odra B05	0	0	0	0

Dane za rok 2024, zostały porównane z danymi za rok 2023 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Łącznie w 2024 r. przeprowadzono **619 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2023 - 1201 dochodzeń epidemiologicznych).

Grypa

W 2024 roku zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **666 zachorowań na grypę potwierdzonych szybkim testem antygenowym i 2 potwierdzone laboratoryjnie testem PCR** (w 2023 r. – zgłoszono 352 przypadków zachorowań na grypę, potwierdzonych laboratoryjnie). Zachorowania na grypę oraz przypadki grypopodobne występują sezonowo. Obserwuje się największy wzrost w sezonie jesiennym, zimowym i wiosennym. Po zniesieniu obostrzeń covidowych, otwarta została droga do łatwego szerzenia się wirusa grypy. Zarówno COVID-19, jak i grypa mogą rozprzestrzeniać się drogą kropelkową – z osoby na osobę, które są w pobliżu lub w bliskim kontakcie ze sobą oraz przez kontakt ze skażonymi przedmiotami lub poprzez ręce, a źródłem zakażenia jest zakażony człowiek. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru wirusologicznego i epidemiologicznego nad grypą w Polsce, gdzie nadzór wirusologiczny i nadzór epidemiologiczny są prowadzone w tej samej populacji. System nadzoru opiera się na współpracy lekarzy medycyny rodzinnej, Wojewódzkich i Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz Zakładu Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy w NIZP PZH-PIB, który pełni rolę koordynatora. Tygodniowe dane epidemiologiczne zgromadzone przez lekarzy rodzinnych przesyłane są do odpowiedniej PSSE, następnie do WSSE, która przygotowuje zbiorczy raport dla całego województwa. WSSE wprowadza dane ze zbiorczego raportu do systemu SENTINEL. Następnie dane epidemiologiczne, tak samo jak dane wirusologiczne, są sumowane i analizowane przez Zakład Badania Wirusów Grypy, Krajowy Ośrodek ds. Grypy w NIZP-PZH i raportowane na platformę. Nadzór ten prowadzony jest cotygodniowo przez cały sezon epidemiczny. Nadzór nad grypą oraz innymi wirusami oddechowymi prowadzony przez PSSE w Końskich rozpoczął się w 2022 roku i był kontynuowany przez kolejne sezony infekcyjne włącznie z rokiem 2024. W nadzorze brała udział 1 placówka medyczna, od której przekazywano próby do badań wirusologicznych od osób z objawami chorobowymi.

Zakażenia wirusem RSV

Wirus **RSV** (ang. **Respiratory Syncytial Virus**) to wirus nabłonka oddechowego, który należy do rodziny paramyksowirusów (łac. Paramyxoviridae). Jest głównym czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za rozwój ostrego zapalenia oskrzelików u najmłodszych dzieci. W 2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich zgłoszono **112 przypadków zachorowań na RSV**, potwierdzonych testem antygenowym, w tym 26 osób było hospitalizowane. W 2023 r. zgłoszono **29 przypadków zachorowań na RSV**, potwierdzonych testem antygenowym, w tym 14 osób było hospitalizowane

Choroby wieku dziecięcego

Do chorób zakaźnych wieku dziecięcego zalicza się często zapalenie przyusznicy (świnkę), ospę wietrzną, krztusiec, odrę, różyczkę oraz płonicę. Źródłem zakażenia ww. chorób jest człowiek. Zakażenia te przenoszone są drogą powietrzno-kropelkową oraz przez bezpośredni kontakt z osobą chorą. Przeciwnie wielu chorobom zakaźnym wieku dziecięcego wprowadzono obowiązkowe szczepienia ochronne.

W roku 2024 nastąpił wzrost zachorowań na **ospę wietrzną**. Jest ona jedną z najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego. Charakterystycznymi objawami są gorączka, osłabienie oraz polimorficzna wysypka skórna z pęcherzykami wypełnionymi płynem. Chory zaraża otoczenie od 1–2 dni poprzedzających pojawienie się wykwitów do czasu

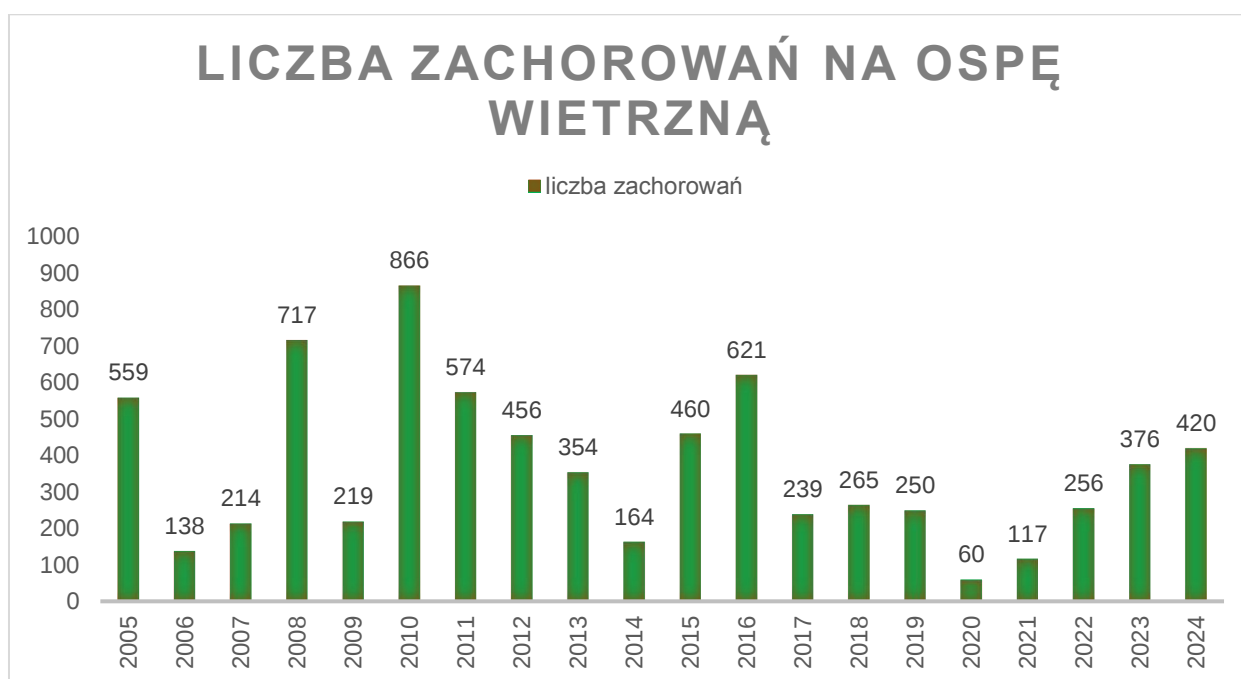
przyschnięcia wszystkich pęcherzyków, zwykle przez 5–7 dni po wystąpieniu wysypki. Na terenie PSSE w Końskich zarejestrowano w ubiegłym roku 420 przypadków zachorowań.

Tabela: Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2005 – 2024

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196
2015	460	554,7
2016	621	751,6
2017	239	292
2018	265	325,8
2019	202	250

2020	60	75,1
2021	117	147,1
2022	256	323,8
2023	376	498,7
2024	420	566,6

*Wykres: Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2005-2024 – teren podległy
PSSE w Końskich*

Szkarlatyna (płonica) to choroba bakteryjna, spowodowana przez zakażenie paciorkowcami. Chorują głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się sporadycznie. Szkarlatynę wywołują niektóre szczepy paciorkowców, produkujące toksynę bakteryjną. Paciorkowce to bakterie wywołujące m.in. anginę. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Ryzyko zachorowania po kontakcie domowym osoby wrażliwej z chorym ocenia się na 25%. Zachorowania zdarzają się w klimacie umiarkowanym częściej w miesiącach jesiennych i zimowych. Choroba wylęga się krótko – od 12 godzin do 4 dni. Wysypka

towarzysząca szkarlatynie jest dość charakterystyczna, co ułatwia rozpoznanie. W celu potwierdzenia diagnozy wykonuje się posiew wymazu z gardła i migdałków lub „szybki” test na obecność antygeny PBHA, który świadczy o zakażeniu paciorkowcami (podobnie jak przy anginie paciorkowcowej). W 2024 roku w powiecie koneckim zarejestrowano **81 przypadków płonicy**, w tym 4 przypadki wymagające hospitalizacji (w 2023 r. - 85 przypadków płonicy, w tym 2 przypadki wymagające hospitalizacji).

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych, wywołaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek, a do zakażenia dochodzi drogą powietrzno-kropelkową. Charakterystycznym objawem choroby jest długotrwanie utrzymujący się napadowy kaszel z wydzielaniem lepkiej plwociny. Krztusiec jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci. U dzieci poniżej 6 miesiąca życia zamiast napadowego kaszlu może wystąpić bezdech, utrata przytomności z powodu braku tlenu, a bez podjęcia skutecznego leczenia może nastąpić zgon, dlatego tak ważne jest szczepienie kobiet w ciąży, osób z ich otoczenia oraz pracowników oddziałów pediatrycznych. W 2024 roku, w powiecie koneckim zaobserwowano znaczny wzrost zachorowań na krztusiec. Łącznie zarejestrowano 23 przypadki zachorowań, w analogicznym okresie 2023 r., nie odnotowano żadnego przypadku. Zgodnie z obowiązującymi definicjami opracowanymi przez NIZP-PZH PIB – 12 z nich spełniało kryteria przypadku możliwego, 11 potwierdzonego. Znaczny wzrost liczby zachorowań obserwowany jest zarówno w powiecie koneckim jak i w Polsce. Zdaniem ECDC aktualne zwiększenie liczby zachorowań prawdopodobnie jest związane ze zmniejszoną zapadalnością na krztusiec w okresie pandemii COVID-19 i zmniejszeniem stanu zaszczepienia przeciw krztuścowi w niektórych grupach populacji.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – *Mycobacterium Tuberculosis*. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadków rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostnow stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydają prątki podczas kaszlu, kichania. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2024 roku zgłoszono **20 przypadków zachorowań na gruźlicę**, w tym **2 przypadki gruźlicy pozapłucnej (gruźlica węzłów chłonnych)**. W roku 2024, nie odnotowano przypadków gruźlicy wśród cudzoziemców, jak również przypadków gruźlicy wielolekoopornej (MDR).

W ubiegłym roku, podobnie jak w 2023 roku i w latach poprzednich, gruźlica była

częściej wykrywana u mężczyzn niż u kobiet. Wg danych IGiChP informacje o sposobie wykrycia przypadków gruźlicy płuc w 2024 roku wskazują, że w Polsce i w powiecie koneckim najczęstszą metodą wykrywania takich zachorowań było wykrywanie bierne, tzn. z powodu objawów chorobowych u osób, które same zgłosiły się do placówki medycznej. Nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania w środowisku szkolnym. Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę zostały skierowane do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej celem objęcia ich nadzorem epidemiologicznym, badaniem klinicznym i badaniem diagnostycznym. Powolność procesu poprawy sytuacji epidemiologicznej w powiecie koneckim może mieć związek z sytuacją bytową (w tym ekonomiczną) jego mieszkańców.

Tabela: Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie koneckim z podziałem na płeć porównawczo w roku 2024 do roku 2023.

ROK	Płeć	Liczba zachorowań na gruźlicę
2023	Kobiety	4
	Mężczyźni	16
2024	Kobiety	3
	Mężczyźni	17

Choroby inwazyjne

W roku poprzednim zarejestrowano **12 przypadków choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae***. Wszystkie osoby chore poddano hospitalizacji. Zachorowania przebiegały pod postacią:

- Posocznicy – zarejestrowano 12 zachorowań,
- Innej choroby określonej i nieokreślonej – zarejestrowano 2 zachorowania.

Dwie osoby zostały zarejestrowane w dwóch pozycjach zachorowań tj. pod postacią posocznicy i innej choroby określonej.

Streptococcus pneumoniae (pneumokok, dwoinka zapalenia płuc), oprócz chorób inwazyjnych (zapalenie płuc z bakterią, sepsa i zapalenie opon mózgowo rdzeniowych, obarczonych wysokim ryzykiem zgonu lub trwałych powikłań), odpowiada również za zakażenia nieinwazyjne, z których najczęstsze to ostre zapalenie ucha środkowego, zatok, zaostrzenia w przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc oraz zapalenie spojówek. Patogen występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogen ***Streptococcus pneumoniae***. Jest ona

bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r. oraz od 1 września 2023 r. dla seniorów 65+ ze zwiększonym ryzykiem choroby pneumokokowej, czyli osób z przewlekłymi chorobami: serca, wątroby i płuc oraz cukrzycą. Szczepienia te dotyczą również osób chorujących na nowotwory, zakażonych HIV, pacjentów z chorobą Hodgkina oraz z niedoborami odporności, białaczką, szpiczakiem mnogim, jak również pacjentów po przeszczepach. Szczepienie jest również rekomendowane osobom cierpiącym na przewlekłą chorobę nerek, z wrodzoną lub nabytą asplenią oraz wszczepionym implantem ślimakowym i wyciekami płynu mózgowo-rdzeniowego.

Aby skorzystać z bezpłatnego szczepienia finansowanego przez NFZ należy:

- zgłosić się do lekarza, który wypisze receptę na refundowaną szczepionkę,
- odebrać szczepionkę w aptece (bezpłatnie),
- umówić się na podanie szczepionki.

Szczepienie odbywa się jedną dawką. Nie ma konieczności powtarzania szczepienia co roku, tak jak w przypadku grypy. Może być ono wykonane podczas jednej wizyty razem ze szczepieniem przeciw grypie.

Do PSSE w Końskich w roku 2024 wpłynął 1 przypadek choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* (posocznica). W analogicznym okresie roku ubiegłego zachorowań o tej etiologii nie odnotowano.

Choroby odzwierzęce

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2024 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **97** dochodzeń epidemiologicznych, w tym **20** dotyczyło przypadków pokąsania przez kota, **76** przypadków pokąsań przez psy oraz 1 przypadek kontaktu z martwym, niezidentyfikowanym zwierzęciem. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **16** osób (w 2023 r. - 19 osób). W każdym przypadku zgłoszenia pokąsania przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w trakcie którego zbierano informacje o osobie pokąsanej, zwierzęciu będącym sprawcą pokąsania i o okolicznościach pokąsania. Uzyskane informacje niezwłocznie przekazywano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Końskich, w celu przeprowadzenia badania zwierzęcia. W każdym przypadku pokąsania, osoby informowano o konieczności konsultacji dotyczącej szczepień p/wściekliznie z lekarzem chorób zakaźnych. Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanki podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane są w punkcie szczepień znajdującym się w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach.

Choroby wektorowe

W roku 2024 do PSSE w Końskich wpłynęło **27 zgłoszeń** przypadków **boreliozy z Lyme** (w 2023 r. 21 przypadków). Na stosunkowo dużą liczbę przypadków boreliozy wpływa rozrost populacji kleszczy, zarówno w lasach jak i w miejskich terenach zielonych oraz wydłużenie okresów ich żerowania. Istotne znaczenie mają także zmiany kulturowe i społeczno-ekonomiczne, w wyniku których nastąpiła popularyzacja aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz zbieranie owoców runa leśnego w celach zarobkowych. Wzrost rejestracji przypadków boreliozy należy wiązać także z poprawą efektywności diagnostyki oraz rozpoznawania i zgłaszania tej choroby. Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży, obuwia, stosowanie repelentów) i właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza. Wczesne i umiejętne usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia. Obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia*, wywołujących chorobę, są obecne na terenie całego kraju.

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) to wirusowa choroba ośrodkowego układu nerwowego przenoszona przez kleszcze. Czynnikiem etiologicznym są wirusy z rodziny *Flaviviridae*. Najwięcej zachorowań obserwuje się w okresie od kwietnia do listopada, w wielu regionach Azji i Europy. Szczególnie często występuje w krajach nadbałtyckich i w Europie Środkowej. Polska należy do krajów endemicznych KZM. W roku 2024 do PSSE w Końskich wpłynęło **1 zgłoszenie** kleszczowego zapalenia mózgu. Choroba może mieć ciężki przebieg i prowadzić do trwałych powikłań. KZM można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia. Do transmisji zakażenia dochodzi poprzez ukłucie przez zakażonego kleszcza lub – rzadziej (ok. 1% wszystkich przypadków) – w wyniku spożycia niepasteryzowanych produktów mlecznych pochodzących od zakażonych zwierząt (zwykle kóz i owiec). Do powikłań KZM należą: przewlekły ból głowy, porażenia, ataksja, zaburzenia pamięci, zaburzenia nastroju, zaburzenia poznawcze, zmęczenie, ubytek słuchu, zaburzenia czucia, nadwrażliwość na dźwięk i światło.

Zakażenia pokarmowe

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych wywołanych różnymi czynnikami, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia.

W 2024 roku zgłoszono **19 przypadków salmonellozy**, z których 18 podlegało hospitalizacji. Zachorowania przebiegały pod postacią:

– zatrucia pokarmowego (A02.0) – zarejestrowano 18 zachorowań,

– posocznicy (A02.1) – zarejestrowano 1 zachorowanie.

Zachorowania występują na całym świecie. W Polsce, zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*, jest nadal jedną z najczęstszych przyczyn bakteryjnych zatruc pokarmowych. Zakażeniom sprzyja nieodpowiednia obróbka termiczna żywności (niewłaściwa temperatura, zbyt krótki czas obróbki), brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że najprawdopodobniej przyczyną choroby mogło być spożycie zakażonej żywności: jajek lub mięsa niepoddanych właściwej obróbce termicznej lub zanieczyszczenie produktów poprzez niezachowanie zasad higieny rąk przed przygotowywaniem posiłków. Mimo, iż od lat obserwuje się poprawę w zakresie higieny żywności (przygotowywanie, transport, składowanie oraz przyrządzanie i spożywanie potraw), co ma wpływ na zapadalność na choroby szerzące się drogą pokarmową, nadal zachorowania na zatrucia pokarmowe wymagają czujności oraz działań mających na celu podniesienie standardów sanitarnych.

W czerwcu 2024 roku w ośrodku wczasowym w **Pogorzeli** nad Bałtykiem miało miejsce masowe zatrucie pokarmowe, którego czynnikiem chorobotwórczym była pałeczka *Salmonelli*. PSSE w Gryficach zawiadomiła o ognisku epidemicznym **salmonelli** inne powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne w miejscach zamieszkania kuracjuszy, którzy po zatruciu w **Pogorzeli** wrócili już do domów. W toku prowadzonych działań pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego w Końskich ustalili, że narażeniu podlegało 19 osób z terenu powiatu koneckiego. Przeprowadzono dokładne wywiady epidemiologiczne, 6 osób wykazywało objawy zatrucia, a od 2 z nich pobrano próbki do badań. W badanych próbach zarazków schorzeń jelitowych (*Salmonella* i *Schigella*) nie stwierdzono.

W roku ubiegłym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich zgłoszono **1 przypadek listeriozy**. Listerioza jest chorobą zakaźną zazwyczaj spowodowaną spożyciem pokarmu zanieczyszczonego bakteriami *Listeria monocytogenes*, które występują powszechnie w środowisku naturalnym w wodzie i glebie. Do zakażenia człowieka dochodzi na skutek bezpośredniego kontaktu z wydalinami i wydzielinami zakażonego zwierzęcia (m.in. bydła, owiec, kóz, drobiu), bądź też przez spożycie skażonej żywności. Wrotami zakażenia są przewód pokarmowy, uszkodzona skóra, błony śluzowe, łożysko.

Gardioza to choroba pasożytnicza dwunastnicy i jelita cienkiego wywołana przez pierwotniaka *Giardia duodenalis* przebiegająca z przewlekłą biegunką. Rezerwuarem pasożyta są głównie ludzie oraz wiele gatunków ssaków domowych (psy, koty) i dzikich (np. bobry). Zarażenie szerzy się łatwo drogą pokarmową, głównie przez skażone ręce (kontakt bezpośredni z zarażoną osobą) lub częściej wodę (pitną lub rekreacyjną, np. baseny, jeziora, rzeki), rzadziej

przez zanieczyszczony cystami pokarm. W powiecie koneckim w 2024 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na gardiozę.

W poprzednim roku zarejestrowano **29 przypadków** bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez pałeczki *Clostridium difficile* (2023 r. - 15 przypadków). Zakażenia wywołane przez laseczki *Clostridioides difficile* stają się coraz większym problemem epidemiologicznym ze względu na łatwość transmisji w szpitalach, ciężki przebieg kliniczny uwarunkowany działaniem wytwarzanych przez nie toksyn, a także nawrotowy przebieg choroby i długotrwałe leczenie.

W 2024 r. zaobserwowano wzrost liczby zgłoszonych (**44 przypadki**) zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) w porównaniu z rokiem ubiegłym (w 2023 r. – 10). Jedną z przyczyn wirusowych zakażeń jelitowych są rotawirusy, które charakteryzują się wysoką zaraźliwością. Nasilenie liczby zakażeń ma charakter sezonowy. W naszym klimacie najczęściej infekcji rotawirusowych występuje zimą i wczesną wiosną. Rotawirusy przenoszą się głównie drogą pokarmową np. po nieumyciu rąk po wyjściu z toalety, kropelkową – po kontakcie z wydzielinami z dróg oddechowych, przez bezpośredni kontakt z osobą chorą, po kontakcie z powierzchniami na których występuje wirus – na powierzchniach suchych może się utrzymywać nawet przez kilka tygodni. Po wnikięciu do organizmu wirus namnaża się i uszkadza nabłonek jelita cienkiego, co skutkuje wystąpieniem ostrej biegunki u osoby zakażonej.

Zachorowania i zakażenia szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek.

Wirusowe Zapalenie Wątroby (WZW) to bardzo groźna i nadal jedna z częstszych chorób zakaźnych na świecie. Ma zasięg globalny. Wywołana jest zakażeniem wirusowym – czynnikami sprawczymi są wirusy HAV, HBV, HCV. Wirus HAV wywołuje zapalenie wątroby tylko w formie ostrej (WZW typu A), HBV i HCV zarówno postaci ostrej jak i przewlekłej (WZW typu B, WZW typu C). Mimo rosnącej świadomości społecznej i zainteresowania problemem, poziom powszechnej wiedzy na temat zakażeń jest zbyt niski.

Dzięki szeroko zakrojonej działalności oświatowo-profilaktycznej, systematycznemu podnoszeniu poziomu higieny w placówkach służby zdrowia oraz popularyzacji szczepień ochronnych przeciwko **wirusowemu zapaleniu wątroby typu B** od kilku lat notuje się na terenie powiatu koneckiego pojedyncze przypadki zachorowań na WZW typ B. W 2024 r., podobnie jak w roku 2023 nie zarejestrowano zachorowań na WZW B.

Tabela: Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach 2004 – 2024

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0
2012	4	4,7
2013	2	2,3
2014	2	2,3
2015	3	3,6
2016	1	1,1
2017	3	3,6
2018	1	1,2
2019	0	0
2020	0	0

2021	0	0
2022	2	2,5
2023	0	0
2024	0	0

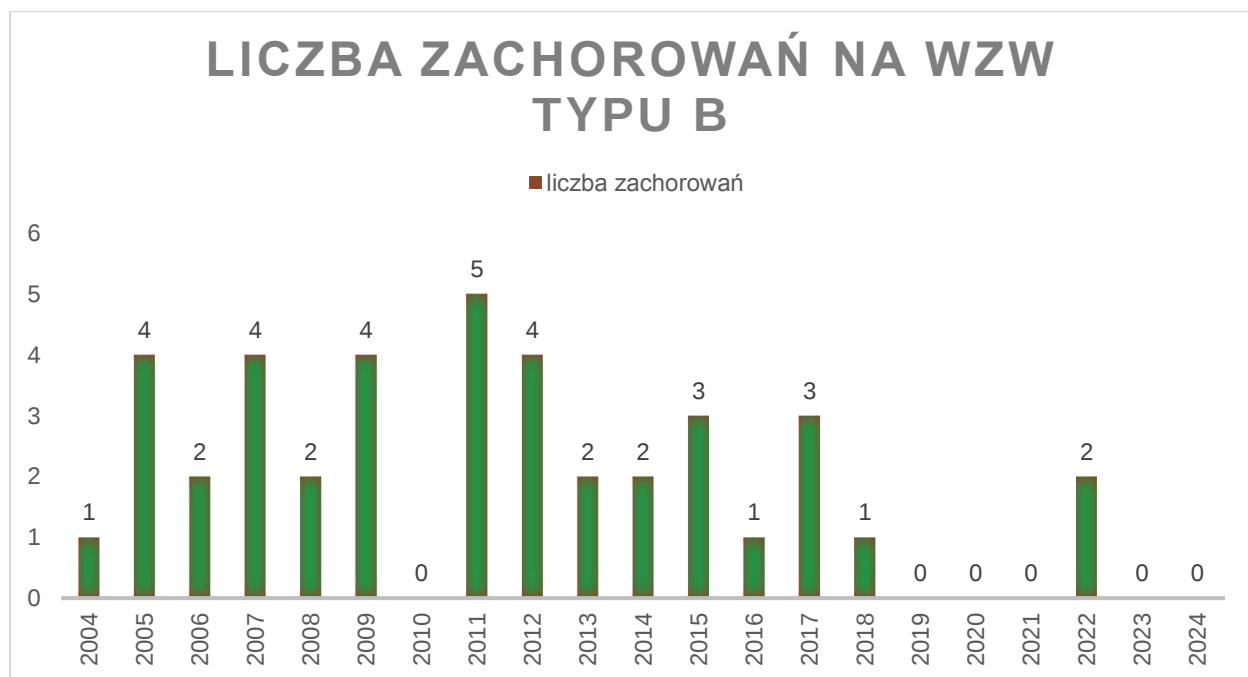
* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B

B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta

B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Wykres: Liczba zachorowań na WZW typu B w latach 2004-2024 – powiat konecki

Współczynnik zapadalności to jeden ze wskaźników pozwalających ocenić sytuację epidemiologiczną na danym terenie i w określonym czasie, co pozwala porównać sytuację epidemiologiczną choroby pomiędzy obszarami. Zapadalność na WZW typu B utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie. Utrzymująca się tendencja spadkowa w latach 2023 - 2024 jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich. Obecnie, z uwagi na wysoki stan zaszczepienia populacji, sporadycznie dochodzi do wystąpienia ostrego WZW B, częściej rozpoznaje się przypadki zapalenia przewlekłego, nabytego w przeszłości.

Aktualnie spośród wirusów pierwotnie hepatotropowych **wirus zapalenia wątroby**

typu C stanowi największy problem epidemiologiczny. Składa się na to szereg elementów, z których na pierwszym miejscu należy wymienić przebieg kliniczny i skrytość procesu chorobowego w porównaniu z innymi wirusowymi zapaleniami wątroby. Rzadkie ujawnianie się ostrej fazy zakażenia HCV powoduje trudności w rozpoznaniu choroby, w związku z czym często wirusowe zapalenie wątroby typu C rozpoznawane jest w okresie zmian przewlekłych, które w konsekwencji mogą prowadzić do marskości i raka pierwotnego wątroby. Do zakażenia wirusem typu C dochodzi poprzez naruszenie ciągłości tkanek zarówno w celach medycznych jak i niemedycznych np. w czasie zabiegów operacyjnych i stomatologicznych, zabiegów endoskopowych, w czasie wykonywania tatuażu, przekłuwania uszu, innych zabiegów kosmetycznych. W 2024 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na terenie powiatu koneckiego (przewlekłe).

Tabela: Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2004 – 2024

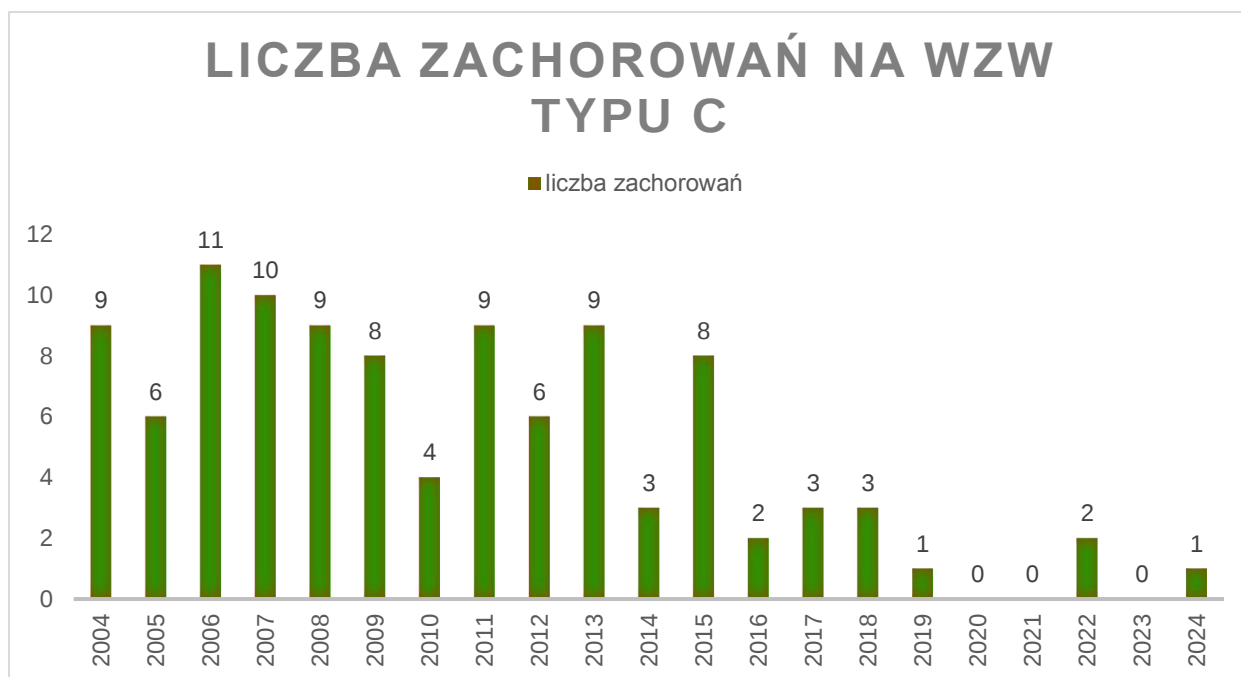
Lata	Liczba zachorowań WZW C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7

2014	3	3,5
2015	8	9,6
2016	2	2,3
2017	3	3,6
2018	3	3,6
2019	1	1,2
2020	0	0
2021	0	0
2022	2	2,5
2023	0	0
2024	1	1,3

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C

B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 10,6 w 2004 r. i 1,3 w 2024 r. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 r. – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1). Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie. W 2019 r. zmodyfikowana została w Polsce definicja przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C. Na jej podstawie dokonano rozdziału kryteriów laboratoryjnych na kryteria dla postaci ostrej i na kryteria dla postaci przewlekłej lub nieokreślonej. Dodano również kryteria kliniczne dla przypadków ostrych wg definicji WHO.

Brak szczepionki przeciwko HCV powoduje, że szerzeniu się zachorowań na WZW C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyceznym przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek (tatuáže, przekłuwanie uszu, manicure, piercing itp.), jak również poprzez działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, mające na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie WZW typu C.

Zakażenia szpitalne

Zakażenia bakteryjne stanowią największą grupę zakażeń związanych z opieką medyczną. Oprócz tych wywoływanych przez własną mikroflorę pacjenta (zakażenia

endogenne), w szpitalach i innych placówkach ochrony zdrowia mogą bytować różne drobnoustroje powodujące infekcje egzogenne (infekcje spowodowane przez drobnoustroje dominujące w środowisku szpitalnym). Na przestrzeni lat obserwuje się zmiany w dominacji określonych rodzajów/gatunków bakterii wywołujących zakażenia szpitalne, jednak jednym z największych problemów niezmiennie pozostają pałeczki gram-ujemne, z różnymi mechanizmami oporności na antybiotyki.

Szczególnie poważny problem w kontroli zakażeń szpitalnych oraz możliwości terapii zakażeń stanowią pałeczki jelitowe *Enterobacterales* wytwarzające karbapenemazy (CPE, ang. Carbapenemase Producing Enterobacterales), a zwłaszcza należące do rodziny Enterobacteriaceae gram-ujemne szczepy pałeczek jelitowych *Klebsiella pneumoniae*. Są one odporne na działanie wielu antybiotyków, w tym na karbapenemy, które stosuje się w leczeniu ciężkich zakażeń. Stanowią jeden z najczęstszych czynników zakażeń szpitalnych i pozaszpitalnych. CPE szybko przekazują geny oporności na leki przeciwbakteryjne oraz łatwo rozprzestrzeniają się w środowisku, w związku z czym posiadają wysoki potencjał epidemiczny, co jest przyczyną występowania ognisk w szpitalach i ośrodkach opieki długoterminowej. Do transmisji szczepu CPE może dojść również podczas pobytu w kraju o dużej częstotliwości występowania CPE. Szczepy CPE bytujące w przewodzie pokarmowym, które nie powodują powstania objawów zakażenia, określane są jako tzw. nosicielstwo/kolonizacja przewodu pokarmowego. Nosicielstwo nie wymaga zastosowania leczenia. W niektórych sytuacjach, szczep CPE u nosiciela może spowodować objawowe zakażenie (m.in. zakażenie układu moczowego, zakażenie układu oddechowego, zakażenie krwi), wtedy wdrożenie działań terapeutycznych jest niezbędne.

Klebsiella pneumoniae NDM oznacza bakterie, które uodporniły się na większość antybiotyków, w tym na karbapenemy. Bakteria jest odporna na większość leków, w tym wszystkie antybiotyki beta-laktamowe, łącznie z karbapenami, które uznawane są za leki ostatniej szansy dla pacjentów zarażonych pałeczkami jelitowymi, takimi jak *Klebsiella pneumoniae*. Rozprzestrzenianie NDM wynika m.in. z masowego stosowania antybiotyków zarówno w leczeniu szpitalnym, jak i w leczeniu prowadzonym przez lekarza rodzinnego. Kolonizacji bakterią się nie leczy. Leki stosuje się jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Rutynowym postępowaniem jest przestrzeganie zasad higieny, aby uniknąć roznoszenia bakterii.

W sierpniu 2024 roku na terenie powiatu koneckiego w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich wystąpiło ognisko epidemiczne, którego czynnikiem chorobotwórczym była *Klebsiella pneumoniae* NDM. Zakażenia w ognisku objęły 2 pacjentów i przebiegały pod postacią zapalenia płuc oraz zakażenia układu moczowego. Łącznie pobrano 96 próbek od hospitalizowanych pacjentów, z czego 2 próbki dały wynik pozytywny. Zastosowano

przewidziane do tego typu zdarzeń odpowiednie procedury dotyczące izolacji pacjentów na oddziale, a także badań przesiewowych. Sytuacja epidemiologiczna w ognisku była monitorowana na bieżąco poprzez kontakt telefoniczny z Działem Zakażeń Szpitalnych ZOZ w Końskich. Ognisko zostało wygaszone 22.08.2024 r.

Ponadto w 2024 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich wpłynęły raporty sporządzone przez Dział Kontroli Zakażeń ZOZ w Końskich dotyczące wystąpienia 8 ognisk epidemicznych spowodowanych zakażeniami SARS-CoV-2, 3 ognisk dotyczących zakażeń *Clostridioides difficile* i 1 ognisko, którego czynnikiem chorobotwórczym był wirus grypy. Wdrożone zostały odpowiednie instrukcje, a wygaszone ogniska były raportowane do PSSE w Końskich raportami końcowymi. Ogniska miały miejsce na Oddziale Chorób Wewnętrznych, Oddziale Chirurgii Ogólnej, Oddziale Rehabilitacji, Oddziale Gastroenterologii, Oddziale Neurologii, Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym i Hospicjum. Ogniska epidemiczne o etiologii *Clostridioides difficile*, wystąpiły w oddziałach szpitala, w których głównie przebywają pacjenci z grupy ryzyka (podeszły wiek, liczne choroby współistniejące, stosowana antybiotykoterapia).

Prowadzenie działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych należy do jednych z najważniejszych zadań nadzoru epidemicznego prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wczesne wykrywanie zagrożeń dla zdrowia publicznego pozwala na wdrożenie mechanizmów wzmożonego nadzoru epidemiologicznego i działań w zakresie ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 416) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 757).

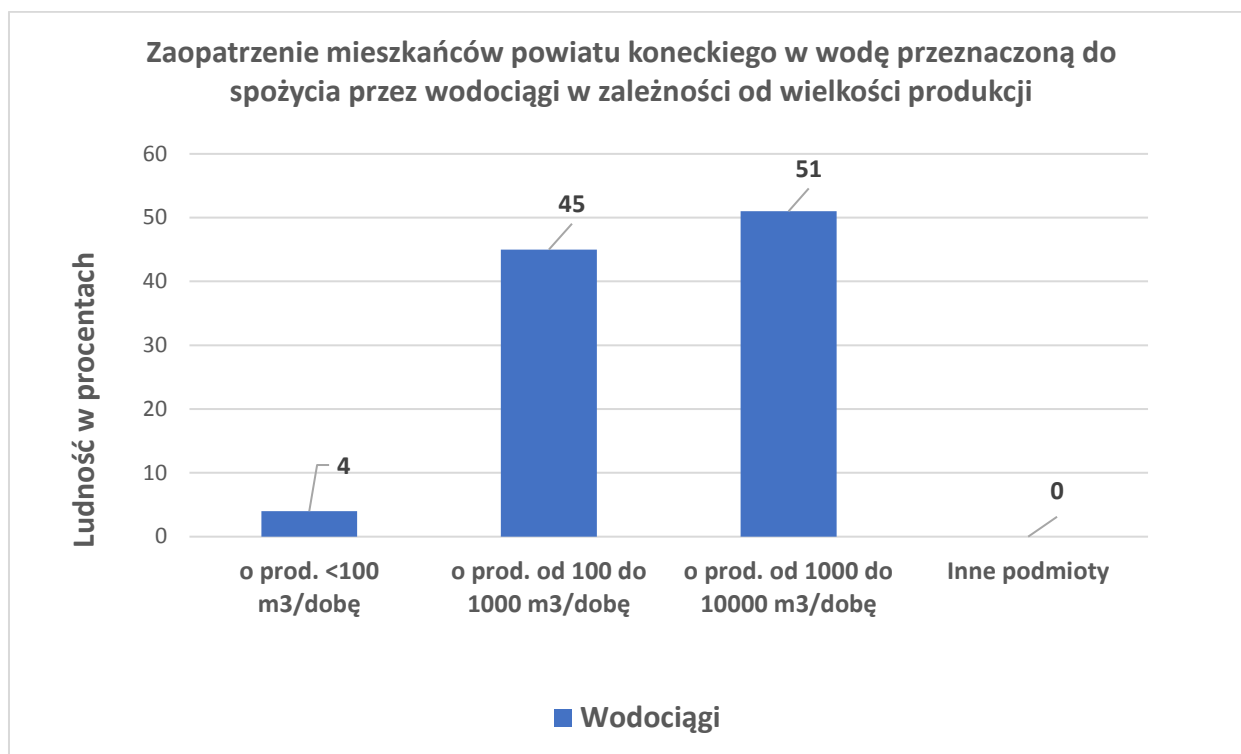
Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach. W roku sprawozdawczym 2024 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2024 r. PPIS w Końskich obejmował nadzorem sanitarnym **22** urządzenia wodociągowe, w tym: **18** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i **4** inne podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz indywidualne inne podmioty w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2024 r. wynosiła ok. 74,372 tys., w tym: wodociągi o produkcji poniżej 100 m³/dobę zaopatrywały 3,133 tys., co stanowi ok. 4%; wodociągi o produkcji 100 – 1000 m³/dobę – 33,223 tys., co stanowi ok. 45%; a wodociągi o produkcji od 1000 – 10000 m³/dobę – 38,016 tys. stałych mieszkańców, co stanowi ok. 51%.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kamiennej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. ilości produkowanej wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2024 r. przeprowadzono **22 kontrole sanitarne urządzeń wodnych, 106 kontroli jakości wody do spożycia, pobrano 106 próbek wody** (w tym 89 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy A i 17 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B).

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2024 roku prowadzona była przez właścicieli urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna, zgodnie z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru.

W celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, w oparciu o § 22 i § 23 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*,

dokonywał jej oceny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Oceny jakości wody przekazywane były administratorom wodociągów oraz wójtom i burmistrzom, celem poinformowania konsumentów.

Wydano ogółem **20 decyzji administracyjnych** w tym: **3** unieruchomienia, **6** decyzji o wygaśnięciu, **6** decyzji – oceny jakości wody, **3** prolongaty, **2** decyzje płatnicze; **31 ocen jakości wody do spożycia** (w tym 22 oceny okresowe, 9 ocen obszarowych); **6 komunikatów** w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowanych do konsumentów wody z 3 wodociągów (wod. Czarniecka Góra Szpital gm. Stąporków, wod. Smarków gm. Stąporków, wod. Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka).

W 2024 r. nie wydano decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego wodociągów.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu koneckiego zrealizowano następujące zamierzenia mające na celu poprawę zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz poprawę stanu sanitarno-technicznego w zakresie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.

- wodociąg Stąporków gm. Stąporków – wymiana sieci wodociągowej w Stąporkowie przy ul. Górniczej o długości 30 m.b. oraz modernizacja sieci wodociągowej (wymiana armatury wodociągowej o długości 598 m.b.) na Osiedlu Leśnym w Stąporkowie;
- wodociąg Końskie gm. Końskie – budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Brody (127 m.b.) oraz Izabelów (9190 m.b.);
- wodociąg Przyłogi gm. Smyków – zakup pomp głębinowych do stacji wodociągowych w Przyłogach oraz Piaskach Królewieckich;
- wodociąg Stanowiska gm. Smyków – zakup pompy głębinowej do stacji wodociągowej w Stanowiskach.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich została wniesiona **1 interwencja dotycząca jakości wody do spożycia z wodociągu Radoszyce gm. Radoszyce**. Mieszkanca miasta Radoszyce poinformowała telefonicznie o niezadawalającej jakości wody, według interweniującej woda była mętna i zanieczyszczona, a ona sama wiązała z tym faktem swoje problemy zdrowotne.

O przedmiotowej interwencji poinformowano zarządcę wodociągu celem podjęcia stosownych działań. Uzyskano informacje, że nie doszło w ostatnim czasie do awarii lub innej sytuacji, mogącej negatywnie wpłynąć na jakość wody. Bieżące sprawozdania z badań prób wody do spożycia z przedmiotowego wodociągu nie wykazywały odchyłeń od normy parametrów. Zapobiegawczo zalecono płukanie danego odcinka sieci.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2024 r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się **6 wodociągów** (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Kłucko gm. Radoszyce, Pardołów, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) **o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę**, w stosunku do 2023 r. ich liczba nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,133 tys. ludności stalej.

W okresie sprawozdawczym stwierdzono nieprawidłowy skład mikrobiologiczny wody (**obecność bakterii grupy coli oraz przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C**) z wodociągu Smarków gm. Stąporków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 1 decyzję** administracyjną stwierdzającą **brak przydatności wody do spożycia** przez ludzi z przedmiotowego wodociągu z rygorem natychmiastowej wykonalności, w której zarządzono podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z wodociągu Smarków postępowanie zakończono.

Na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono, że jakość wody z przedmiotowych wodociągów odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2024 r., bez zmian w stosunku do 2023 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **10 wodociągów** (wodociągi: Bernów, Gowarczów gm. Gowarczów, Fałków gm. Fałków, Gosań, Odrowąż gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia Konecka, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka) **o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę**, dostarczały one wodę dla 33,223 tys. ludności stalej.

Wodociąg Radoszyce gm. Radoszyce zakwalifikowany jest jako wodociąg raportowany do Komisji Europejskiej, w raporcie wykazywane są urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób.

W analizowanym okresie stwierdzono nieprawidłowy skład mikrobiologiczny wody (**obecność bakterii grupy coli**) w 1 wodociągu: wod. Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 1 decyzję**

administracyjną stwierdzającą **brak przydatności wody do spożycia** przez ludzi z przedmiotowego wodociągu z rygiorem natychmiastowej wykonalności, w której zarządzono podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z wodociągu Wyszyna Fałkowska postępowanie zakończono.

Na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono, że jakość wody z przedmiotowych wodociągów odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich, podobnie jak w roku ubiegłym nadzorowała **2 wodociągi o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę**, tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków. Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, w raporcie wykazywane są urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób. Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 38,016 tys. ludności stałej.

Na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono, że jakość dostarczanej wody nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z wodociągu Stąporków.

W dalszym ciągu **prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody z wodociągu Stąporków**, stwierdzono **warunkową przydatność wody do spożycia** ze względu na zanieczyszczenie fizykochemiczne (**ponadnormatywne wartości żelaza i mętności**).

Termin wykonania ww. obowiązków na uzasadniony wniosek strony przedłużono do dnia 30 września 2025 r.

W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał 3 decyzje (prolongaty).

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowały się **4 inne podmioty** wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, tj.: wodociąg Końskie SZPITAL gm. Końskie, wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, wodociąg Końskie POLMLEK gm. Końskie, wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka.

W analizowanym okresie stwierdzono nieprawidłowy skład mikrobiologiczny wody w 1 wodociągu – wod. Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 1 decyzję** stwierdzającą **brak przydatności wody do spożycia** z wodociągu **Czarniecka Góra SZPITAL** ze względu na **zanieczyszczenie mikrobiologiczne (obecność w wodzie bakterii grupy coli)**, jednocześnie zarządzając podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono.

Na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono, że jakość dostarczanej wody z ww. wodociągów odpowiadała obowiązującym przepisom.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2024 podobnie jak we wcześniejszym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań obowiązujących dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach, w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach na obecność pałeczek Legionella sp.

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju Legionella, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku obecności tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru Legionella sp. określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.

w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2024 r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem **50 próbek**) na obecność pałeczek *Legionella sp.* w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (**szpitale, podmioty lecznicze inne niż szpitale, obiekty pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi hotelarskie, ośrodek szkolno-wychowawczy, pływalnie**).

Przeprowadzono **23 kontrole jakości wody ciepłej użytkowej w 15 obiektach**.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W 2024 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej **2 szpitale, 1 hospicjum i 1 inny podmiot inny niż szpitale**. W nadzorowanych podmiotach leczniczych, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem **20 próbek** wody ciepłej z instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej.

Jakość wody w instalacjach wewnętrznych ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach.

W 2024 r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania **30 próbek wody ciepłej w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami *Legionella sp.*, w tym: 22 próbki w 11 obiektach zamieszkania zbiorowego (tj. 5 hoteli, 5 obiektów pomocy społecznej, 1 ośrodek szkolno-wychowawczy) oraz 8 próbek w 2 pływalniach. Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń.**

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu.

W roku 2024 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarno - techniczny budynków i urządzeń wodociągowych na terenie powiatu koneckiego nie budzi zastrzeżeń.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszenia wymagań sanitarnych.

Jakość wody była najczęściej kwestionowana z uwagi na obecność w wodzie bakterii grupy coli

oraz przekroczenia zawartości żelaza i podwyższonej mętności.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cysterń i innych zbiorników magazynujących wodę w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie, tj. wyposażenia części przedsiębiorstw wodociągowych w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przedkładanych projektach decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

W roku 2024 Nadzór Zapobiegawczy zajął **468 stanowisk**, których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **415 decyzji płatniczych** i przeprowadził **38 kontroli**.

Wydano w I instancji 2 decyzje merytoryczne.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Nadzór Zapobiegawczy w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2024:

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - ✓ uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – **2**,
 - ✓ uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **6**,
 - ✓ opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **2**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - ✓ opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **25**,
 - ✓ opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **1**;

- Uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **35**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – **33**;
- Liczba zajętych stanowisk dot. odstępiania od dopuszczenia do użytkowania obiektów, w których nie występują pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi – **24**;
- Liczba zajętych stanowisk innych na etapie rozpoczęcia nowej działalności – **4**;
- Liczba uzgodnień dot. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **306**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw – **30**.

Stanowiska zajmowane w sprawach z zakresu dopuszczenia do użytkowania dotyczyły m.in. następujących zadań inwestycyjnych:

- Przebudowa i rozbudowa budynku Gimnazjum Nr 2 w Końskich na potrzeby Centrum Kultury (budowa hali widowiskowej oraz zmiana funkcjonalności budynku) – etap zakończenia budowy w całości, w tym sali multimedialnej w przebudowywanym budynku oraz wyposażenia widowni hali widowiskowej w siedziska dla widzów,
- Budowa budynku użyteczności kulturalno-społecznej wraz z infrastrukturą techniczną, przyłączem wodociągowym, zbiornikiem na ścieki, zbiornikiem na wody opadowe oraz obiektami małej architektury w miejscowości Niekłań Mały, gm. Stąporków,
- Budowa budynku domu ludowego w miejscowości Gatniki, gm. Końskie,
- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym – etap 1, budynek A – wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz obiektami małej architektury w miejscowości Końskie przy ul. Staszica 7,
- Budowa budynku przedszkola publicznego zlokalizowanego w miejscowości Fałków przy ul. Glinianki 47,
- Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa budynku hotelu, zlokalizowanego w miejscowości Sielcia Wielka przy ul. Koneckiej 5, gm. Końskie,
- Budowa budynku magazynowo-usługowego z częścią socjalno-biurową w miejscowości Kornica, ul. Kuźnicza 6, gm. Końskie,
- Budowa hali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu przy SP Nr 2 w Końskich,
- Rozbudowa i nadbudowa budynku Izby Administracji Skarbowej w Kielcach, będącego siedzibą Urzędu Skarbowego w Końskich,
- Budowa budynku usługowo-handlowego (powierzchnia sprzedaży 750,32 m²) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (w tym instalacją gazową), podziemnego zbiornika na gaz płynny o pojemności 4,85 m³, 21 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, ścian oporowych, szczelnego odkrytego zbiornika odparowującego na wody opadowe, muru ażurowego w Radoszycach, ul. Krakowska 44.

Opiniowane przedsięwzięcia, dla których nałożono obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko to:

- Zmiana sposobu użytkowania Centrum Edukacji Biomasowej wraz z zakładem produkcji paliwa biomasowo-węglowego, na zakład produkcji galanterii papierowej wraz z jego rozbudową, przebudową i nadbudową o część magazynową, produkcyjną i socjalno-biurową wraz z niezbędną infrastrukturą w Stąporkowie, ul. Górnicza 3,
- Budowa budynku inwentarskiego (stajnia dla koni), rozbudowa i przebudowa budynku inwentarskiego (kurnik) o klatkę schodową wraz z zadaszeniem oraz nadbudowa części

przedmiotowego budynku o dwie kondygnacje przeznaczone na agroturystykę wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku inwentarskiego przeznaczonego na pomieszczenia socjalne, administracyjne (w tym pom. lekarza), techniczne na agroturystykę, budowa 5 budynków rekreacji indywidualnej, budowa dwóch zbiorników na nieczystości ciekłe o pojemności ok. 9,7 m³, budowa płyty obornikowej, budowa podziemnego zbiornika na gnojówkę o pojemności maksymalnej 50 m³, częściowa rozbiórka istniejącej płyty gnojowej oraz wykonanie niezbędnej infrastruktury technicznej w obrębie Pijanów, gm. Słupia Konecka.

Wśród opiniowanych przedsięwzięć, w przypadku których stwierdzono, że sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko nie jest konieczne, znalazły się np.:

- Budowa 18 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, wolnostojących wraz z pełną infrastrukturą techniczną oraz drogą wewnętrzną (osiedlową) w obrębie Salata, gm. Smyków,
- Budowa dwudziestu pięciu budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości Gatniki, gm. Końskie,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w msc.: Skórnice, Sułków, Stanisławów, Gustawów, Smyków, Czermno, Olszamowice, Studzieniec, Fałków, gm. Fałków,
- Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Radoszyce, gm. Radoszyce,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1442T (0436T) Stąporków – Stara Góra - Furmanów na długości około 8400 m w obrębach: Smarków, Furmanów, Wielka Wieś, Stąporków – miasto, gm. Stąporków,
- Budowa biogazowni rolniczej o mocy 2 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą do dystrybucji energii elektrycznej i gazu w miejscowości Trzemoszna, gm. Końskie.

Ponadto uzgodniono warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla następującego przedsięwzięcia:

- Budowa instalacji (farmy) fotowoltaicznej Przyłogi o mocy do 45 MW w obrębie Przyłogi, gm. Smyków.

Wydane uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczyły projektów:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Ruda Białaczowska,
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu miasta Stąporków w rejonie ul. Kochanowskiego.

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokonano dla następujących projektów dokumentów:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowskiej na obszarze strefy ochrony uzdrowskiej Czarniecka Góra,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego sołectwo Gracuch,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu miasta Końskie zlokalizowanego przy ulicach Ceramicznej i Mechanicznej,
- planu ogólnego Gminy Fałków,

- planu ogólnego gminy i miasta Radoszyce,
- planu ogólnego gminy Ruda Maleniecka.

Zaopiniowane projekty dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dotyczyły:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej na obszarze strefy ochrony uzdrowiskowej Czarniecka Góra,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu miasta Końskie zlokalizowanego przy ulicach Ceramicznej i Mechanicznej.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

1. Wprowadzenie

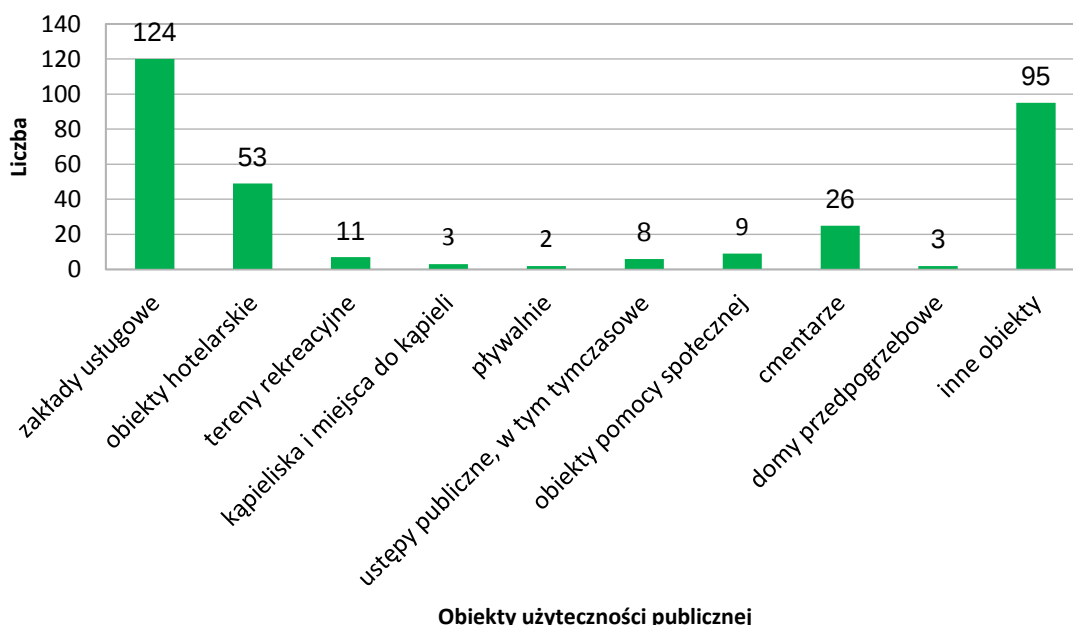
Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo-turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosektoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

W roku 2024 na **334 obiekty użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **204 obiekty**, przeprowadzono w nich **218 kontroli sanitarnych**, dodatkowo przeprowadzono **27 kontroli innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: 11 ekshumacji, 14 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich) oraz **2 kontrole jakości wody z kąpielisk**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

Zestawienie obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu koneckiego w 2024 r.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w ramach nadzoru sanitarnego w zakresie higieny środowiska, wniesiono **4 interwencje dot.: 2 ośrodków wypoczynkowych, 1 noclegowni dla bezdomnych, 1 terenów rekreacyjnych.**

3 interwencje załatwiono we własnym zakresie, w 1 przypadku częściowo załatwiono we własnym zakresie zgodnie z posiadanymi kompetencjami, w pozostałym zakresie przekazano do załatwienia wg kompetencji organom właściwym spoza Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj.:

- **2 anonimowe** interwencje dotyczyły: 1 nieprawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi oraz brudnego piasku w piaskownicy dla dzieci na terenie ośrodka wypoczynkowego w Sielpi. Interweniujący poinformował również, że na terenie ośrodka znajduje się duży pies, zagrażający bezpieczeństwu gości.

- 2 interwencja dotyczyła nieprawidłowości w zakresie użytkowania i udostępniania dla wczasowiczów basenu kąpielowego znajdującego się na terenie ośrodka wypoczynkowego w Sielpi.

Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły zasadność interwencji.

Informację dotyczącą psa na terenie obiektu, przekazano telefonicznie do Państwowego Inspektoratu Weterynarii w Końskich oraz do Komendy Powiatowej Policji w Końskich;

- **1 interwencja** dotyczyła: niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych, w tym obecności w schronisku insektów (pluskiew) w pokojach mieszkalnych oraz w zakresie żywienia mieszkańców (przeterminowane produkty żywnościowe). W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że stan sanitarno–techniczny placówki nie budzi zastrzeżeń i spełnia wymagania sanitarno–higieniczne dla tego typu placówek zawarte w obowiązujących przepisach prawa.

- **1 interwencja** dotyczyła ogólnodostępnych terenów sportowo – rekreacyjnych w Końskich, tj. nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego przedmiotowych obiektów (wyposażenia, ogrodzenia, nawierzchni). Przeprowadzono kontrole sanitarne 9 obiektów przy udziale przedstawicieli Urzędu Miasta i Gminy w Końskich i Zarządu Obiektami Sportowymi i Rekreacyjnymi w Końskich.

Kontrole przeprowadzone w przedmiotowym zakresie potwierdziły zasadność interwencji. W stosunku do 8 obiektów zostało wszczęte postępowanie administracyjne (1 z obiektów został zgodnie z zamieszczoną informacją wyłączony z eksploatacji).

Udzielono stosownych wyjaśnień wnoszącemu podanie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2024 wydał **8 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich.**

Ekshumacja zwłok/szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej

sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonej do umieszczania zwłok/szczątków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarno-techniczne do przewozu zwłok/szczątków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, PPIS w Końskich w roku 2024 wydał **11 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.**

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **8 ustępów publicznych**: 3 ustępy znajdujące się na terenie miasta Końskie, 1 na terenie miasta Radoszyce oraz 4 ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w miejscowości Sielpia, **w w/w obiektach przeprowadzono ogółem 8 kontroli**, w tym 4 kontrole ustępów tymczasowych w Sielpi.

Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry, dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń była prowadzona na bieżąco, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

W ramach poprawy stanu sanitarnego na terenie powiatu koneckiego, przy ul. Ks. Granata w Końskich wybudowano nowy ustęp publiczny. Ustęp mieści się w wolnostojącym pawilonie. Konstrukcja budynku stanowi szkielet wykonany z ramy stalowej ocynkowanej powiązanej z dachem i podłogą, posadowionym na fundamencie żelbetonowym. Podzielony jest na część dla użytkowników uni-sex; kabina wc dla osób niepełnosprawnych - poruszających się na wózku inwalidzkim, pomieszczenie techniczne.

W kabinach wc znajdują się oczka ustępowe (muszle ze stali nierdzewnej, nie posiadające desek sedesowych) oraz automatyczne zespoły umywalkowe, kompaktowe wykonane ze stali nierdzewnej, z umywalką do mycia rąk z automatycznym, sekwencyjnym uruchamianiem podajników: zimnej i ciepłej wody, ciepłego powietrza, mydła w płynie, podajnik papieru toaletowego, metalowy, naścienny. Dodatkowo w części dla niepełnosprawnych zamontowano rozkładany stolik do przewijania niemowląt.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowanych jest **8 obiektów Pomocy Społecznej: 5 placówek zapewniających całodobową opiekę** (4 znajdują się w gminie Stąporków i 1 w gminie Falków) oraz **3 Domy Pomocy Społecznej** (DPS „Cichy Zakątek” w Końskich, DPS w Rudzie Pileczyckiej gm. Słupia

Konecka, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie), **1 ośrodek dla bezdomnych** w Stąporkowie.

Skontrolowano 8 obiektów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny i sanitarno=porządkowy 1 obiektu (placówka zapewniająca całodobową opiekę) budzi zastrzeżenia. Wydano 1 decyzję sanitarną z terminem wykonania do 31.05.2025r., zarządzono: doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian w korytarzu oraz w pokojach na parterze budynku.

Za stwierdzone nieprawidłowości (tj. brak środka do szybkiej dezynfekcji powierzchni, bielizna czysta w magazynie składowana bezpośrednio na ziemi) nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 200 zł.

Udzielono doraźnych zaleceń z terminem wykonania do dnia 18.10.2024 r. odnośnie zapewnienia dozowników ze środkiem do dezynfekcji rąk w pomieszczeniach do terapii i rehabilitacji oraz gabinecie medycznej pomocy doraźnej.

Zalecenia doraźne wykonano.

We wszystkich placówkach prowadzono działania edukacyjno – informacyjne w zakresie zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella w urządzeniach i instalacjach wodociągowych oraz konieczności wdrażania procedur w tym zakresie.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest obecnie **8 hoteli i 2 motele**.

W 2024 roku rozpoczął działalność 1 nowy oddany do użytku Hotel w miejscowości Sielcia.

Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard świadczonych usług.

Skontrolowano 8 hoteli i 2 motele, przeprowadzono ogółem 10 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych, obiekty wyposażone są w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych w i poza pomieszczeniami.

W 2024 r. w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad w/w obiektami w zakresie kontroli gospodarki odpadami w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągów sieciowych (1 obiekt - motel korzysta z własnego wodociągu).

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, obiekty posiadają pomieszczenia magazynowe z odpowiednią wentylacją do przechowywania bielizny czystej oraz miejsca do czasowego przechowywania bielizny brudnej, pranie bielizny świadczą pralnie zewnętrzne.

Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne dostateczne.

Podczas kontroli w 2024 r. pracownicy PSSE w Końskich prowadzili działania edukacyjne w zakresie monitorowania wody ciepłej w kierunku Legionella oraz regularne przeprowadzenie przeglądów, czyszczenie, dezynfekcje, okresowe przegrzewanie, utrzymywanie właściwej temperatury i unikanie stagnacji wody w sieci wewnętrznej obiektów.

Zalecenie doraźne udzielono w 1 obiekcie odnośnie okazania do wglądu wyniku badania wody basenowej oraz opracowania procedury uzdatniania wody basenowej.

W 2024 r. poprawił się stan sanitarno – techniczny 4 obiektów (hotele), przed sezonem letnim zakupione zostały nowe materace, komplety pościeli, ręczniki, zasłony, firany. W części pokoi wymienione zostały tapety, plafony, wykładziny, wykładziny w pozostałych pokojach zostały uprane, w części pokoi wykładziny zamieniono na panele podłogowe, wymieniono na nowe bojlerzy elektryczne, w pokojach hotelowych zainstalowano klimatyzację z funkcją ogrzewania.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: **39 ośrodków wypoczynkowych, 3 pola namiotowe, oraz 1 kemping.**

W 2024 roku rozpoczęły działalność 2 nowe ośrodki w miejscowości Sielpia.

Powyższe obiekty stanowią bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi gm. Końskie i Czarnieckiej Górze gm. Stąporków (2 obiekty).

Skontrolowano 42 obiekty, przeprowadzono **42** kontrole, których zakres obejmował m.in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno–techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy terenu obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości ośrodków wypoczynkowych nie budził zastrzeżeń, tj. tereny ośrodków były utrzymane czysto, zadbane, ogrodzone, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono, stan sanitarno–techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia nie budził zastrzeżeń, postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, wszystkie obiekty korzystają z usług pralniczych

pralni zewnętrznych, zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz artykuły jednorazowego użytku dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 6 obiektach, dotyczyły m. in. okazania do wglądu aktualnej dokumentacji poświadczającej korzystanie z usług pralniczych, dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych oraz odbiór nieczystości płynnych przez uprawnione firmy, okazania do wglądu dokumentacji (tj. sprawozdania z badań) potwierdzającej przeprowadzenie badań wody basenowej pod kątem występowania w niej bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa*.

Zalecenia wykonano.

Nałożono **1 mandat na kwotę 100 zł** w 1 obiekcie (ośrodek wypoczynkowy), nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2024 r. poprawił się stan sanitarno – techniczny 26 obiektów (ośrodków wypoczynkowych w Sielpi), zakres przeprowadzonych prac: oddano do użytku nowe domki wczasowe z pełnymi węzłami sanitarnymi, wymieniono kuchenki gazowe na płyty indukcyjne, zakupiono nowe meble tarasowe (stoły i krzesła drewniane), nowe łózka, pościel, kołdry, tapczany, telewizory, pomalowano ściany, przeprowadzono kompleksowe remonty łazienek.

W 2024 r. z będących w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska **3 pól namiotowych** oraz **1 kempingu** w Sielpi skontrolowano 3 obiekty, 1 pole namiotowe podobnie jak we wcześniejszym okresie było nieczynne.

Stan sanitarno – techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, naruszenia wymagań sanitarno-higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **124 zakłady usługowe: 67 zakładów fryzjerskich, 36 zakładów kosmetycznych, 10 zakładów odnowy biologicznej, 9 innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług, 2 zakłady tatuażu.**

W 2024 r. objęto nadzorem 8 nowo przybyłych zakładów usługowych: 2 fryzjerskie, 3 kosmetyczne, 1 zakład odnowy biologicznej, 2 zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z usług.

Skontrolowano 82 zakłady, przeprowadzono 88 kontroli, których zakres obejmował m.in. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie

z odpadami, w miejscu ich powstawania, warunki ich czasowego przechowywania, czy odbiór odpadów świadczą uprawnione firmy, czy jest poświadczony stosowną dokumentacją.

W wyniku kontroli w 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego zakładu usługowego (1 kosmetyczny), Zarządzono: zapewnienie pomieszczenia do spożywania posiłków i przechowywania odzieży wierzchniej, ochronnej personelu zakładu.

Wydano 2 decyzje płatnicze jako kontynuację postępowań z 2023 r.

Zalecenia doraźne udzielono w 25 obiektach (13 zakładach fryzjerskich, 8 zakładach kosmetycznych, 3 zakładach świadczącym więcej niż 1 z usług, 1 tatuażu) dotyczyły m.in.: uaktualnienia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładzie, uwzględniających sposób postępowania na wypadek naruszenia ciągłości tkanek ludzkich (dotyczący klientów i personelu), okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych oraz dokumentacji poświadczającej kontrolę skuteczności procesu sterylizacji.

Nałożono **1 mandat na kwotę 100 zł** w 1 obiekcie (1 zakład fryzjerski), nieprawidłowości dotyczyły:

- niezachowania należytej czystości podczas świadczenia usług.

Prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne w zakresie opracowanych i wdrożonych procedur mycia i dezynfekcji w zakładach, informowano o konieczności uwzględnienia w procedurach postępowania z bielizną czystą i brudną używaną w zakładach.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy.

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **26 cmentarzy**, skontrolowano 26 obiektów.

W 2024 r. do tej grupy obiektów przybył 1 cmentarz komunalny w Końskich.

Cmentarz zajmuje powierzchnię całkowitą ok. 5,3 ha, powierzchnię grzebalną ogólną stanowi ok. 3,2 ha. Przewidziana ilość miejsc do pochówku: 7824 miejsca w grobach ziemnych, murowanych i miejscach na urny oraz w kolumbarium.

W dniu kontroli przeznaczona do użytku była wydzielona część powierzchni cmentarza na 1682 groby oraz kolumbarium na 840 nisz.

Teren cmentarza ogrodzony, ogrodzenie wykonane z cegły ceramicznej oraz prefabrykatów wraz z bramami wjazdowymi i furtkami, stan techniczny ogrodzenia nie budzi zastrzeżeń, oświetlony

lampami LED.

Stan sanitarno – techniczny cmentarzy nie budził zastrzeżeń, obiekty posiadają ogrodzenia z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia i dojazdy do powierzchni grzebalnych.

Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie utrzymywania w odpowiednim stanie higieniczno-sanitarnym obiektu/otoczenia oraz zapewnieniu punktów czerpalnych wody.

2.7. Domy przedpogrzebowe

W 2024 r. do tej grupy obiektów przybył 1 obiekt w Końskich.

Na terenie powiatu nadzorowane są obecnie 3 domy przedpogrzebowe znajdujące się w Końskich oraz w Radoszycach.

W 2024 roku skontrolowano wszystkie obiekty z tej grupy. Wszystkie pomieszczenia w skontrolowanych obiektach znajdowały się w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym, były utrzymane w czystości i porządku.

Przeprowadzono działania edukacyjne w zakresie zasady właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, (okresowe przeglądy, czyszczenie), oraz utrzymywania odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń/urządzeń obiektów.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **106 innych obiektów użyteczności publicznej**: 11 terenów rekreacyjnych, 8 zakładów pogrzebowych, 1 sklep zielarsko-medyczny, 29 aptek, 3 domy kultury, 2 kina, 1 muzeum, 8 obiektów sportowych, 4 biblioteki, 6 parkingów, 8 urzędów miast i gmin, 1 park, 2 skwery, 17 stacji paliw, 5 obiektów MSWiA.

Skontrolowano **31** innych obiektów (w tym: 1 skwer, 6 parkingów, 6 obiektów sportowych, 1 kino, 1 zakład pogrzebowy, 2 domy przedpogrzebowe, 13 terenów rekreacyjnych, 1 park), przeprowadzono łącznie **32** kontrole sanitarne, w tym **6** kontroli parkingów w zakresie gospodarki odpadami.

W 2024 r. w dalszym ciągu sprawowano wzmożony nadzór nad parkingami w zakresie gospodarki odpadami w w/w obiektach w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Kontrole przedmiotowych obiektów nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nie stwierdzono wyrzucania żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego,

np. kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem, itp.).

Wszystkie obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, stan sanitarno–techniczny i sanitarno–porządkowy urządzeń do gromadzenia odpadów (kontenerów oraz pojemników) nie budził zastrzeżeń.

Odbiór i transport odpadów oraz utrzymanie pojemników (opróżnianie, mycie i dezynfekcja) są świadczone przez specjalistyczne, uprawnione firmy, powyższe poświadczono jest stosowną dokumentacją (umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz dowody opłaty za ich odbiór, mycie i dezynfekcję). Zarządcy obiektów umieścili w widocznych miejscach stosowne ulotki informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2024 r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny objął nadzorem 2 kąpieliska (kąpielisko w Sielpi Wielkiej, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Czarnej Koneckiej w Sielpi Wielkiej, o długości linii brzegowej 50 m i kąpielisko w Radoszycach, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Plebance w Radoszycach, o długości linii brzegowej 95 m).

Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne i 2 kontrole jakości wody z kąpielisk w Sielpi i Radoszycach, pobrano 2 próbki wody z kąpielisk w ramach kontroli urzędowej jakości wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody **pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę oraz w ramach kontroli urzędowej**, wydał **10 komunikatów (8 bieżących ocen jakości wody, 2 sezonowe oceny jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpeli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2024 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U., poz. 255).

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku w Sielpi Wielkiej rozpoczął się z dniem 01.07.2024 r.,

zakończył z dniem 31.08.2024 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.2.2024.JJ z dnia 05.03.2024 r., projektem Uchwały Rady Miejskiej w Końskich **w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie.**

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku Radoszyce rozpoczął się z dniem 25.06.2024 r., zakończył z dniem 31.08.2024 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.1.2024.RK z dnia 08.02.2024 r. projektem uchwały Rady Miejskiej w Radoszycach **w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Radoszyce oraz określenia sezonu kąpielowego na rok 2024.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych przed sezonem w ramach kontroli urzędowej stwierdził **przydatność wody do kąpieli w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gmina Końskie o czym Komunikatem Nr 1/2024 z dnia 27.06.2024 r.** (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Sielpia), poinformowano: zarządcę kąpieliska, Gminę Końskie, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komendę Powiatową Policji w Końskich oraz **stwierdził przydatność wody do kąpieli w kąpielisku Radoszyce, gmina Radoszyce, o czym Komunikatem Nr 1/2024 z dnia 21.06.2024 r.** (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Radoszyce), poinformowano zarządcę kąpieliska – Gminę Radoszyce, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komisariat Policji w Radoszycach, nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Organizatorzy kąpielisk – Ośrodek Sportu i Rekreacji m. Końskie Sp. z o. o. w likwidacji oraz Gmina Radoszyce podejmowali właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramów pobierania próbek wody z kąpieliska, uwzględniających terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpielisk, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca; oznakowanie kąpielisk tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpieliskach; badanie próbek wody z kąpielisk w laboratoriach PSSE w Skarżysku-Kamiennej i WSSE w Kielcach, przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

W sezonie letnim 2024 r. **kąpielisko w Sielpi wyposażono w 4 sanitariaty**, 3 sanitariaty murowane skanalizowane, ustawione w rejonie restauracji „Leśniczanka” oraz lasku przy plaży

naprzeciwko Ośrodka wypoczynkowego „Łucznicz” oraz parking strzeżonego.

Sanitariaty podzielone są na część damską i męską oraz dla osób niepełnosprawnych, w części męskiej znajdują się 2 kabiny wc, 1 kabina z pisuarem i 3 umywalkami do mycia rąk, w części damskiej znajdują się 3 kabiny wc oraz 3 umywalki do mycia rąk, pomieszczenie gospodarcze na środki czystościowe i sprzęt do utrzymania czystości, w części dla niepełnosprawnych znajduje się 1 oczko wc oraz umywalka.

1 sanitariat tymczasowy kontenerowy, skanalizowany ustawiony przy ul. Spacerowej (obok Kina letniego), podzielony na część damską i męską. W części damskiej sanitariatu znajdują się 3 kabiny wc oraz umywalka do mycia rąk; w części męskiej 1 kabina z oczkiem wc, 3 pisuary oraz umywalka do mycia rąk. W sanitariacie wydzielono miejsce na środki czystościowe, higieniczne oraz sprzęt do utrzymania czystości. Woda bieżąca, zimna z wodociągu Końskie, ciepła z przepływowych ogrzewaczy wody.

Ponadto na przystanku rowerowym Green Velo znajdującym się w lasku przy plaży naprzeciwko parking strzeżonego jest 1 sanitariat skanalizowany, pozostałą infrastrukturę przystanku stanowią: parking dla rowerów, miejsce odpoczynku dla rowerzystów (zadaszona wiata, stolik, ławki) nawierzchnia przystanku utwardzona kostką brukową.

Kąpielisko w Radoszycach wyposażono w 4 sanitariaty przenośne typu toi-toi: 1 na kąpielisku, 1 w bezpośrednim sąsiedztwie kąpieliska, 2 na parkingach: przy wjeździe na obszar zbiornika wodnego i od strony Wilczkowic.

W 2024 r. na terenie powiatu koneckiego utworzono miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, funkcjonujące przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, może zostać utworzone w przypadku, gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Stąporkowie (Zbiornik "MIŁA") – zbiornik wodny w Stąporkowie na rzece Czarna Maleniecka, którego organizatorem była Gmina Stąporków. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.9.2024.JJ z dnia 27.06.2024 r. zaopiniował pozytywnie zgłoszenie utworzenia MOWdK w Stąporkowie.

Czas trwania sezonu kąpielowego w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w Stąporkowie – od dnia 15.07.2024 r. do dnia 13.08.2024 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbki wody pobranej przed sezonem w ramach kontroli wewnętrznej **stwierdził przydatność wody do kąpieli w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w Stąporkowie – Zbiornik "MIŁA".**

Organizator MOWdK – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Stąporkowie podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w MOWdK, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramów pobierania próbek wody z MOWdK, uwzględniających terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej **nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż 1 próbki w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania**; oznakowanie MOWdK tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w MOWdK; badanie próbek wody i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę, wydał łącznie 2 komunikaty stwierdzające przydatność wody do kąpiei.

MOWdK w Stąporkowie wyposażono w 2 sanitariaty przenośne typu toi-toi.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

W 2024 r. przeprowadzono **2 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** oceny zgodności prowadzonej przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalni z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (tekst jednolity: Dz. U z 2022 r. poz. 1230), **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Kontrole wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w ww. rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni oraz na stronach internetowych.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2024 r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów, mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

Z roku na rok przybywa obiektów użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe), podnoszony jest ich standard i estetyka przez co poprawiają się również warunki sanitarno–techniczne świadczonych usług.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

PPIS w Końskich nadzoruje **162 podmioty wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **40 podmiotów leczniczych** – 2 szpitale, 3 inne niż szpitale, 35 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **122 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2024 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich **81 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym 29 podmiotów leczniczych, 52 praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą.

1. Szpitale

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 2 szpitale.

W 2024 r. w **Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich** przeprowadzono ogółem **11 kontroli** w tym 9 kontroli sanitarnych dotyczących przestrzegania wymagań higienicznych, stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i wyposażenia, wykonania zarządzeń wcześniejszych decyzji, oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych, 1 kontrolę doraźną w związku z ewentualnym wykorzystaniem „ozdobnych” ubrań i innych akcesoriów wielokrotnego użycia do ubierania noworodków w celu wykonywania zdjęć pamiątkowych lub promujących Oddział Neonatologiczny ze Stanowiskami Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka oraz 1 kontrolę zaplecza szpitala w zakresie higieny środowiska.

Podczas wyżej wymienionej kontroli nie stwierdzono praktyki zamawiania zdjęć noworodków w „ozdobnych” ubrankach w celach pamiątkowych lub promujących oddział. Przedstawiciele podmiotu leczniczego poinformowali ponadto, że nie zamawiali zdjęć noworodków w „ozdobnych” ubrankach w celach pamiątkowych lub promujących oddział oraz nikt nie zwracał się do nich z prośbą o wyrażenie zgody na wykonanie wyżej opisanych zdjęć na terenie oddziału. Ponadto w dniu kontroli stwierdzono na stanie oddziału pakiety noworodkowe sterylne, zestawy do laktatorów jednorazowego użytku, butelki do mleka jednorazowe, przymiary wstępowe jednorazowe. Pacjentki zgłaszają się na oddział z własnymi wyprawkami dla noworodków. Okazano procedurę „Postępowania z bielizną szpitalną”. Usługi pralnicze dla ZOZ w Końskich świadczy firma zewnętrzna.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego prowadzili kontrole z zakresu przestrzegania procedur obowiązujących w placówkach. Oceniano sposób prowadzenia zabiegów dekontaminacji narzędzi, sprzętu medycznego, bielizny szpitalnej, powierzchni bezpośredniego kontaktu, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania.

Sprawdzano przestrzeganie procedur dotyczących sprzątania i czystości bieżącej pomieszczeń. Zwracano uwagę na przestrzeganie higieny rąk i stosowanie środków ochrony indywidualnej odpowiednich do rodzaju i stopnia narażenia. Nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego nie stwierdzono.

Szczególną uwagę podczas czynności kontrolnych prowadzonych w szpitalach poświęcano sprawdzeniu funkcjonowania systemów kontroli zakażeń w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w zakresie kontroli wewnętrznych, wdrożonych procedur przeciwepidemicznych i postępowania w przypadku podejrzenia/stwierdzenia zakażenia spowodowanego szczepem alarmowym opornym na antybiotyki. Kontrolowane szpitale mają opracowane i wdrożone odpowiednie procedury, zatwierdzone przez kierownika. Podkreślić należy, że procedury obowiązujące w placówkach są ujednolicone, a personel został wyposażony w odpowiedni sprzęt i środki do ich wykonania.

W roku 2024 kontynuowano nadzór nad realizacją zarządzeń określonych w decyzjach administracyjnych.

W 2024 r. w **Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze** przeprowadzono łącznie 5 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i wyposażenia, 1 kontrolę oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych, 1 kontrolę interwencyjną w związku z możliwością wystąpienia ogniska epidemicznego lub zakażenia szpitalnego, 1 kontrolę sprawdzającą oraz 1 kontrolę zaplecza szpitala w zakresie higieny środowiska.

Podczas ww. kontroli interwencyjnej stwierdzono uchybienia takie jak: brak terminowego zgłoszenia ZLK-1 przypadku COVID-19 oraz nieaktualnienie „Procedury postępowania podczas pobytu pacjenta w oddziale stacjonarnym w przypadku zakażenia wirusem grypy, SARS-CoV-2 lub RSV”. Nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji merytorycznej. Postępowanie zakończono decyzją płatniczą za negatywną kontrolę.

Nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego nie stwierdzono.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – inne niż szpitale

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 3 obiekty: 1 hospicjum w miejscowości Ruda Białaczowska gm. Gowarczów, 2 inne podmioty (Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w m. Luta gm. Stąporków; Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Końskich).

W 2024 r. przeprowadzono ogółem 2 kontrole w tym 2 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajduje się 35 obiektów. W 2024 r. przeprowadzono ogółem 25 kontroli stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania wymagań higienicznych w 25 podmiotach leczniczych.

W 2024 r. w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Rodzina” w Końskich przeprowadzono kontrolę sprawdzającą dotyczącą wykonania zarządzeń decyzji wydanej w grudniu 2023 r. (nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym pomieszczeń). Zarządzenia decyzji wykonano.

W pozostałych podmiotach wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono. W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe. Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono. Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach. Nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzano.

4. Praktyki zawodowe

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 122 obiekty. W 2024 r. skontrolowano 52 praktyki zawodowe, w których przeprowadzono ogółem 52 kontrole. Uchybień sanitarnych nie stwierdzono.

5. Wnioski

Prowadzony jest nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym w obiektach prowadzących działalność leczniczą i na tej podstawie należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu

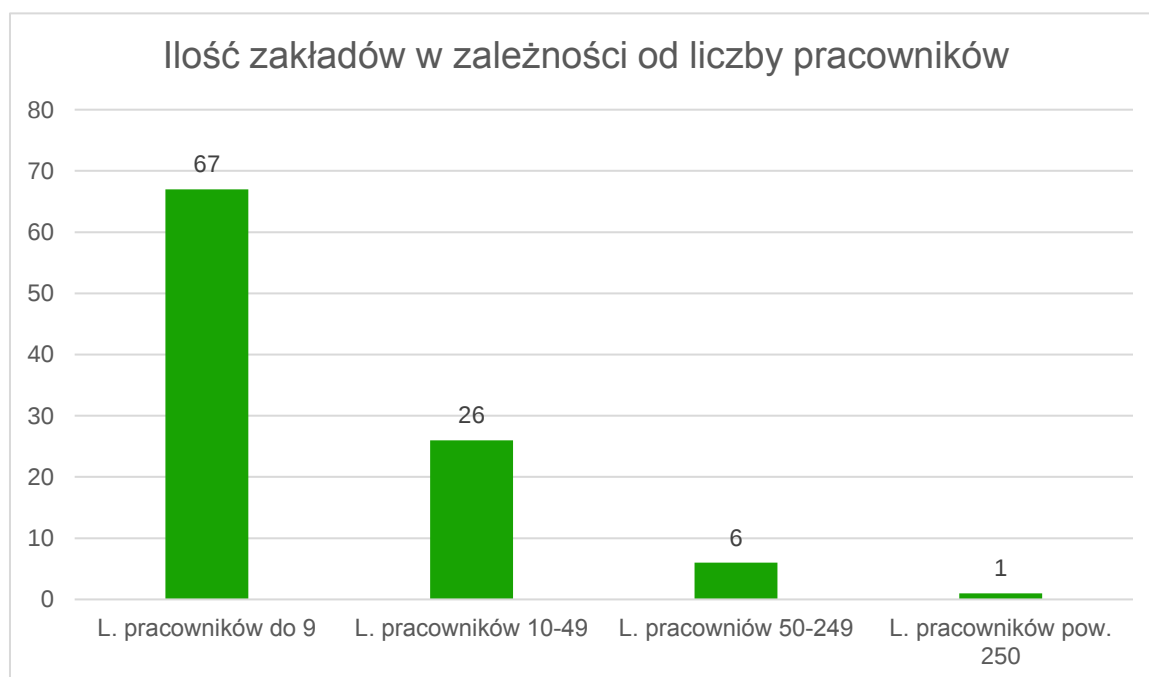
zapobieganie zakażeniom. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej ww. procedur oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych. Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości asortymentu jest wystarczające.

VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy w 2024 r. znajdowało się 501 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 8427 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 465 firm, co stanowi 93% wszystkich nadzorowanych zakładów.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	333	67
10-49	132	26
50 - 249	33	6
≥250	3	1
Ogółem	501	100

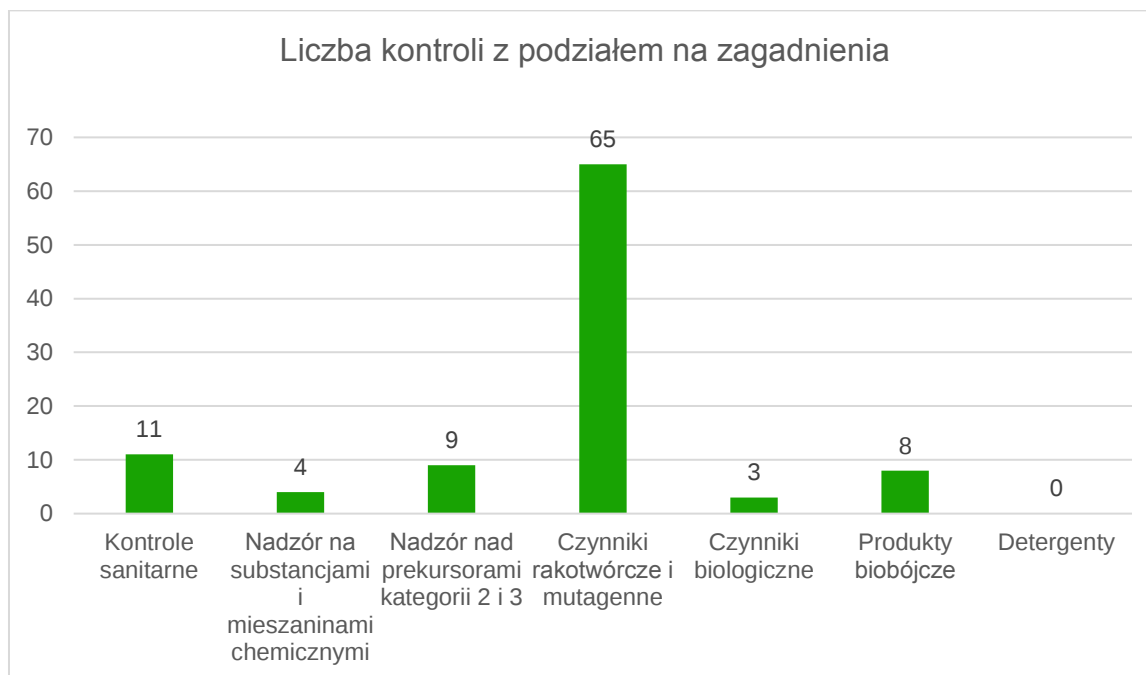
1. Zakres kontroli warunków pracy

Przeprowadzono 128 kontroli w 110 zakładach zatrudniających 4197 pracowników (w 2023 r. - 132 kontrole w 109 zakładach zatrudniających 3350 osób).

Przeprowadzone kontrole dotyczyły następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	14	11
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	5	4
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	12	9
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	83	65
Czynniki biologiczne	4	3
Produkty biobójcze	10	8
Detergenty	0	0
Cytostatyki	0	0
Ogółem	128	100%

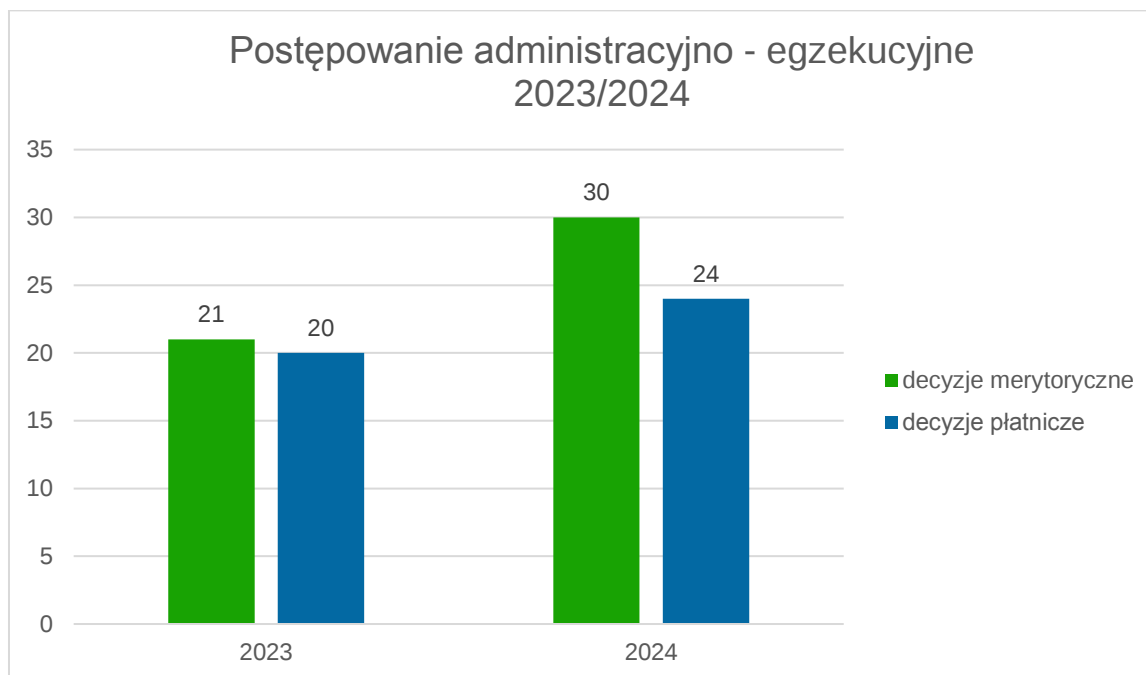
Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

- występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- występowanie czynników rakotwórczych/mutagennych, szkodliwych czynników biologicznych;
- częstotliwość stwierdzonych nieprawidłowości w latach ubiegłych;
- wzmożone występowanie chorób zawodowych;
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie dla zdrowia.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 30 decyzji merytorycznych, 24 decyzje płaćnicze (w 2023 r. odpowiednio 21 decyzji merytorycznych, 20 płaćniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

Wydane decyzje zawierały nakazy dotyczące:

- oceny ryzyka zawodowego;
- rejestrów:
 - prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia,
 - prac i pracowników narażonych na działanie procesów technologicznych, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym,
 - czynników szkodliwych dla zdrowia;
- wykazu szkodliwych czynników biologicznych, na które narażeni są pracownicy;
- wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy;
- zakazu spożywania posiłków i napojów w miejscach kontaktu z czynnikami biologicznymi;
- zakazu spożywania posiłków i napojów oraz palenia tytoniu w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi;
- umieszczenia odpowiednich napisów i znaków ostrzegawczych w miejscach stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników związanych z występowaniem czynników biologicznych;
- opracowania planu postępowania na wypadek awarii z udziałem szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3;
- badań lekarskich pracowników;

- zapewnienia odpowiednich rodzajów środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, których stosowanie na określonych stanowiskach jest niezbędne oraz określenia przewidywanych okresów użytkowania odzieży i obuwia roboczego;
- szkoleń pracowników:
 - mających kontakt ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi,
 - narażonych na działanie procesów technologicznych, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym;
- zapewnienia dla potrzeb pracowników odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- przedłożenia do wglądu karty charakterystyki stosowanego surowca;
- zapewnienia oświetlenia naturalnego w pomieszczeniu przygotowania produkcji;
- aktualizacji wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy;
- przekazywania właściwemu PWIS informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- podłączenia do miejscowego wyciągu lub do ogólnego systemu wentylacji maszyn do obróbki drewna;
- czyszczenia podłóg, ścian i innych powierzchni. w miejscach, gdzie pracownicy są narażeni na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym: prace związane z narażeniem na pył drewna;
- instrukcji stanowiskowych bhp;
- odnowienia powłok malarskich w pomieszczeniach produkcyjnych;
- wydzielenia stref poprzez oznaczenie znakami bezpieczeństwa w miejscach pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości NDN;
- udokumentowania sposobu bieżącego informowania pracowników o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, a w przypadkach narażenia powstałego w wyniku awarii i innych zakłóceń procesu technologicznego lub w wyniku podejmowanych prac remontowych, konserwacyjnych i w innych okolicznościach – o przyczynach powstałego narażenia oraz o środkach zapobiegawczych, jakie już zostały lub będą podjęte w celu poprawy sytuacji.

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

3.1. Nadzór nad warunkami pracy

W ewidencji sekcji znajduje się 501 obiektów, w których jest zatrudnionych 8427 pracowników. Bieżącym nadzorem sanitarnym w 2024r. objęto 110 zakładów, zatrudniających 4197 pracowników, 19 osób (0,5%) pracowało w przekroczeniach NDN hałasu w 1 zakładzie (w 2023r. odpowiednio: w ewidencji sekcji znajdowało się 493 zakładów zatrudniających 8860 pracowników, bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 109 zakładów, zatrudniających 3350 pracowników, 52 osoby (1,6%) pracowały w przekroczeniach NDS w 5 zakładach).

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 113 nakazów, które dotyczyły:

- oceny ryzyka zawodowego -14,
- rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia – 2,
- wykazu szkodliwych czynników biologicznych, na które narażeni są pracownicy – 1,
- rejestrów prac i rejestrów pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym –17,
- rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia – 1,
- wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy – 3,
- zakazu spożywania posiłków i napojów w miejscach kontaktu z czynnikami biologicznymi – 1,
- zakazu spożywania posiłków i napojów oraz palenia tytoniu w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi.- 7,
- umieszczenia odpowiednich napisów i znaków ostrzegawczych w miejscach stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników związanych z występowaniem czynników biologicznych – 1,
- umieszczenia odpowiednich napisów i znaków ostrzegawczych w miejscach stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników, związanych z występowaniem czynników rakotwórczych – 6,
- opracowania planu postępowania na wypadek awarii z udziałem szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 – 1,
- badań lekarskich pracowników – 2,
- zapewnienia odpowiednich rodzajów środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia

roboczego, których stosowanie na określonych stanowiskach jest niezbędne oraz określenia przewidywanych okresów użytkowania odzieży i obuwia roboczego – 1,

- szkoleń pracowników mających kontakt ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi – 1,
- szkoleń pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym – 12,
- zapewnienia dla potrzeb pracowników odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno - sanitarnych – 10,
- przedłożenia do wglądu karty charakterystyki stosowanego surowca – 1,
- zapewnienia oświetlenia naturalnego w pomieszczeniu przygotowania produkcji – 1,
- aktualizacji wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy – 9,
- przekazywania właściwemu PWIS informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 9,
- podłączenia do miejscowego wyciągu lub do ogólnego systemu wentylacji maszyn do obróbki drewna – 2,
- czyszczenia podłóg, ścian i innych powierzchni. w miejscach, gdzie pracownicy są narażeni na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym: prace związane z narażeniem na pył drewna – 1,
- instrukcji stanowiskowych bhp – 5,
- odnowienia powłok malarskich w pomieszczeniach produkcyjnych – 1,
- wydzielenia stref poprzez oznaczenie znakami bezpieczeństwa w miejscach pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości NDN – 1,
- udokumentowania sposobu bieżącego informowania pracowników o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, a w przypadkach narażenia powstałego w wyniku awarii i innych zakłóceń procesu technologicznego lub w wyniku podejmowanych prac remontowych, konserwacyjnych i w innych okolicznościach – o przyczynach powstałego narażenia oraz o środkach zapobiegawczych, jakie już zostały lub będą podjęte w celu poprawy sytuacji – 3.

Zalecenia zawarte w 14 wydanych decyzjach zostały wykonane. Pracownicy narażeni na przekroczenia NDN hałasu są wyposażeni w indywidualne ochronniki słuchu o odpowiedniej tłumienności.

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 5 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi u dalszych użytkowników - formulatorów wg REACH.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 12 kontroli w tym:

- 5 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 7 kontroli w podmiotach stosujących prekursory.

Nie wydano decyzji.

3.3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

Przeprowadzano 83 kontrole w 60 zakładach w zakresie występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Wydano 23 decyzje dotyczące:

- aktualizacji wyników pomiarów czynników rakotwórczych,
- oceny ryzyka zawodowego,
- rejestrów prac i rejestrów pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym,
- szkoleń pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym,
- zapewnienia odpowiednich pomieszczeń i urządzeń sanitarno-higienicznych,
- wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy,
- przekazywania właściwemu PWIS informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- podłączenia do miejscowego wyciągu lub do ogólnego systemu wentylacji maszyn do obróbki drewna,
- czyszczenia podłóg, ścian i innych powierzchni w miejscach, gdzie pracownicy są narażeni na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym: prace związane z narażeniem na pył drewna,
- zakazu spożywania posiłków i napojów oraz palenia tytoniu w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi,
- instrukcji stanowiskowych bhp,
- umieszczenia odpowiednich napisów i znaków ostrzegawczych w miejscach stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników, związanych z występowaniem czynników rakotwórczych,
- badań lekarskich pracowników,
- udokumentowania sposobu bieżącego informowania pracowników o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu

rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, a w przypadkach narażenia powstałego w wyniku awarii i innych zakłóceń procesu technologicznego lub w wyniku podejmowanych prac remontowych, konserwacyjnych i w innych okolicznościach – o przyczynach powstałego narażenia oraz o środkach zapobiegawczych, jakie już zostały lub będą podjęte w celu poprawy sytuacji.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono 4 kontrole w 4 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w potencjalnym narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne w zakładach pracy (wytwórnice wędlin, ubojnia drobiu, nadleśnictwo). Wydano 1 decyzję dotyczącą:

- oceny ryzyka zawodowego,
- rejestrów prac i rejestrów pracowników narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia,
- wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy,
- zakazu spożywania posiłków i napojów w miejscach kontaktu z czynnikami biologicznymi oraz zakazu palenia tytoniu,
- umieszczenia odpowiednich napisów i znaków ostrzegawczych w miejscach stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników, związanych z występowaniem czynników biologicznych,
- planu postępowania na wypadek awarii z udziałem szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3,
- badań lekarskich pracowników,
- ustalenia rodzajów środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, których stosowanie na określonych stanowiskach jest niezbędne oraz określenia przewidywanego okresu użytkowania odzieży i obuwia roboczego,
- szkoleń pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- wykazu szkodliwych czynników biologicznych, na które narażeni są pracownicy,
- zapewnienia odpowiednich pomieszczeń i urządzeń sanitarno-higienicznych.

3.5. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 10 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w zakresie:

- stosowania – 2,
- obrotu – 8.

Nie wydano decyzji.

3.6. Detergenty

Nie przeprowadzono kontroli w ramach nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów.

3.7. Produkty kosmetyczne

Przeprowadzono 6 kontroli w ramach nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych. Nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru pobrano 3 próby produktu kosmetycznego, w tym 1 na zawartość formaldehydu oraz 2 w kierunku badania jakości mikrobiologicznej.

3.8. Choroby zawodowe

Wpłynęło 21 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, wydano **9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz 7 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2023 r. odpowiednio wpłynęło 19 zgłoszeń, wydano 15 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Stwierdzane choroby zawodowe to:

L p.	Nazwa	Poz.	Liczba przypadków						%					
			2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Pylice płuc	3	16	21	6	9	9	3	67	95	75	82	64,4	34
2.	przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosni i trwałą dysfonią	15	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11

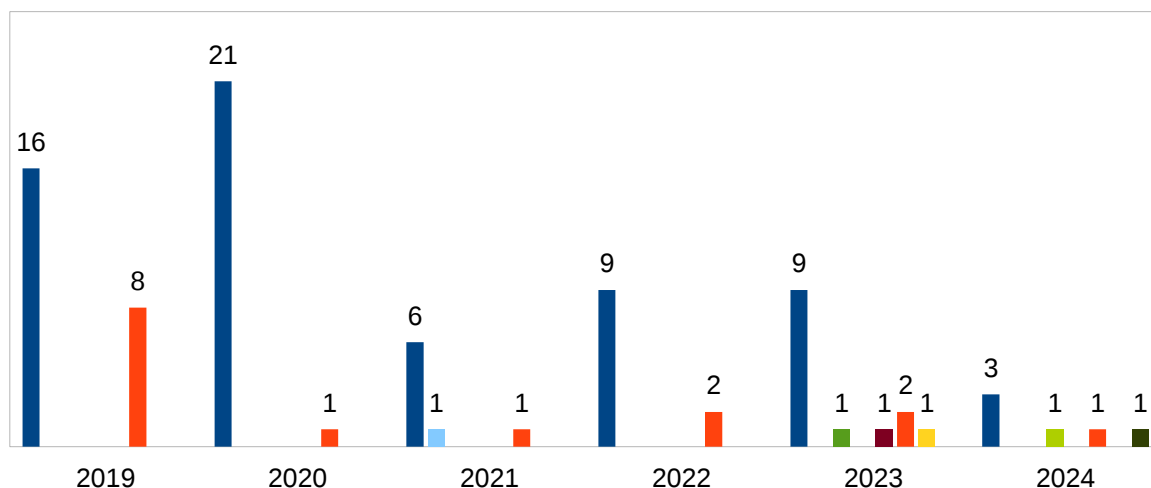
3.	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi:	17	0	0	1	0	0	0	0	0	12,5	0	0	0
4.	choroby skóry: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	18	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11
5.	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki	19	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11
6.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6,7	0
7.	Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-	21	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6,7	0

	nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz													
8.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza.	26	8	2	1	2	2	1	33	5	12,5	18	14,3	11
9.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: gruźlica	26	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11
10	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu B	26	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6,7	0
11	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich	26	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11

następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu C														
Razem	24	22	8	11	14	9	100	100	100	100	100	100	100	100

Wykaz stwierdzonych chorób zawodowych

- pylice płuc
- nowotwory złośliwe
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka
- przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu
- borelioza
- wirusowe zapalenie wątroby typu B
- wirusowe zapalenie wątroby typu C

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli w zakładach pracy prowadzono działania edukacyjno – informacyjne w zakresie dotyczącym:

- tematu kontroli (informacje o tych działaniach odnotowano w protokołach kontroli),
- przestrzegania zakazu palenia,
- realizacji kampanii „zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.

Ponadto zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie chorób zawodowych.

Podsumowanie

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy w 2024 r. znajdowało się 501 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 8427 pracowników.

Bieżącym nadzorem objęto 110 zakładów, zatrudniających 4197 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,
- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Ponadto prowadzono nadzór nad:

- stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin;
- stosowaniem i obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3;
- obrotem produktami kosmetycznymi i biobójczymi oraz detergentami.

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w *art. 18b ust. 1 pkt 3*, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie *art. 44f pkt 3 ww. ustawy*.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „dopalaczami” – to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować.

Na terenie powiatu koneckiego w 2024 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2024 roku w ramach współpracy z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie informowania o przypadkach zatrucia „dopalaczami”, nie odnotowano zgłoszeń.

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2024 skontrolowano kompleksowo 68 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 77 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich łącznie 183 kontrole, w tym 68 kompleksowych, 77 wypoczynku, 5 obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, 13 gotowości szkolnej, 5 sprawdzających wykonanie zarządzeń prawomocnych decyzji administracyjnych lub zaleceń, 14 w zakresie ergonomii mebli przedszkolnych/szkolnych i 1 interwencyjną.

Wydano 8 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 4 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla 2 przedszkoli, 5 szkół podstawowych oraz zespołu szkół, dotyczyły one głównie nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów, a także pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz braku ciepłej bieżącej wody przy każdej umywalce w toaletach dla przedszkolaków. W przypadku 1 przedszkola, gdzie wystąpił brak ciepłej bieżącej wody przy każdej umywalce, postępowanie zostało już zakończone - zarządzenie zostało wykonane w 2024 roku oraz w przypadku 1 szkoły podstawowej, gdzie wystąpiły zacieki na ścianach i sufitach, postępowanie zostało zakończone – zarządzenie zostało wykonane w 2024 roku.

W roku 2024 zakończono 1 postępowanie administracyjne, wszczęte w 2017 roku oraz wspomniane wyżej 2 postępowania z 2024 roku. Obecnie toczy się siedem postępowań wszczętych przed 2024 rokiem. Trzy z 2022 roku, dotyczące zapewnienia ogrodzenia całego terenu placówki oraz doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg, sufitów i ścian w salach lekcyjnych. Cztery wszczęte w 2023 roku dotyczą doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian, podłóg, węzła sanitarno-higienicznego oraz toalet, w tym doprowadzenia do każdej umywalki bieżącej, ciepłej wody.

Toczy się również 1 postępowanie wszczęte przez ŚPWIS i dotyczy obiektu, który zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa został w 2020 roku przekazany pod nadzór PPIS w Końskich. Postępowanie z 2013 roku, dotyczy zapewnienia ogrodzenia budynku szkoły od strony wejścia głównego.

Wystawiono 0 upomnień.

Wystawiono 0 tytułów wykonawczych.

Nałożono 0 mandatów na sumę 0 zł.

Przeprowadzono wspólne kontrole z Sekcją Nadzoru Zapobiegawczego, po których w zakresie Nadzoru Zapobiegawczego zostały wydane:

- 1 decyzja sanitarna dla nowo powstałego żłobka,
- 1 opinia sanitarna dla istniejącego przedszkola, w którym dokonywane były zmiany,
- 1 opinia sanitarna dla istniejącej szkoły branżowej, w której miały nastąpić zmiany,
- 2 opinie w formie pisma dla nowo powstałych budynków przedszkoli przy szkole podstawowej oraz w zespole placówek, zgodnie z art. 56 Prawo budowlane,
- 4 opinie w formie pisma dla nowo powstałych hal sportowych przy szkołach podstawowych, zgodnie z art. 56 Prawo budowlane.

Sporządzono 0 adnotacji urzędowych z powodu braku możliwości przeprowadzenia kontroli.

Wysłano 48 zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli z urzędu.

Poinformowano pisemnie pięć organów prowadzących placówki oświatowe o złym stanie sanitarno – technicznym obiektów oraz o wszczęciu i prowadzeniu postępowania administracyjnego z urzędu.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 1708 badań; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji, które oceniono w 25 placówkach, łącznie w 278 oddziałach klasowych oraz ocena ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, której dokonano w 14 placówkach w 79 oddziałach, łącznie 1078 stanowisk, a także ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, którą objęto 5 placówek w tym 40 oddziałów, łącznie 352 uczniów. Wykonano również 3938 oznaczeń fizycznych, tj. w 14 placówkach w 79 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 1078 stanowisk pracy oraz w 5 placówkach w 40 oddziałach dla 352 dzieci dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz ciężaru jego tornistra.

Tygodniowe rozkłady lekcji oraz ergonomię mebli w skontrolowanych placówkach oceniono pozytywnie. W przypadku oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych uzyskano następujące wyniki na 352 uczniów poddanych badaniom 166 mieściło się w niskiej normie (ciężar tornistra stanowi do 10% masy ciała ucznia), 139 w normie (ciężar tornistra stanowi między 10 a 15% masy ciała ucznia), natomiast 47 miało tornistry powyżej normy, tzn. waga tornistra stanowiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Podczas kontroli placówek oświatowych prowadzono czynności informacyjno-edukacyjne głównie z zakresu profilaktyki i leczenia pedikulozy oraz z zakresu zagadnień które zostały zawarte w broszurze "Zdrowa i bezpieczna szkoła" wydanej we wrześniu 2019 roku. Informowano, że dyrektor jako organizator życia szkoły, sprawując nad nią ogólny nadzór, powinien włączać jak najszersze grono osób, przede wszystkim nauczycieli, rodziców

i opiekunów do działań kierowanej przez siebie placówki w zakresie promowania zdrowego stylu życia: przekazywać zalecenia, ustalać jednolity, wspólny schemat postępowania, mając na uwadze cel naczelny dla wszystkich, jakim jest kształtowanie już w szkole prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

Liczba załatwionych interwencji w zakresie higieny dzieci i młodzieży: 1.

Dotyczy interwencji pisemnej, która dotyczyła działalności kilku komórek organizacyjnych PSSE. W zakresie higieny dzieci i młodzieży interwencja dotyczyła braku opieki i organizacji zajęć podczas pobytu dzieci w podmiocie leczniczym, w którym funkcjonuje placówka oświatowa. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że dzieci przebywające na leczeniu objęte są opieką wychowawczą (Zespół Pozalekcyjnych Zajęć Wychowawczych) po wyrażeniu zgody przez rodzica/opiekuna. Ponadto głównym celem przebywania dzieci w podmiocie jest proces leczenia, któremu są codziennie poddawane. Po przeanalizowaniu wyników kontroli uznano, że interwencja w zakresie higieny dzieci i młodzieży była bezzasadna.

Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części: 0.

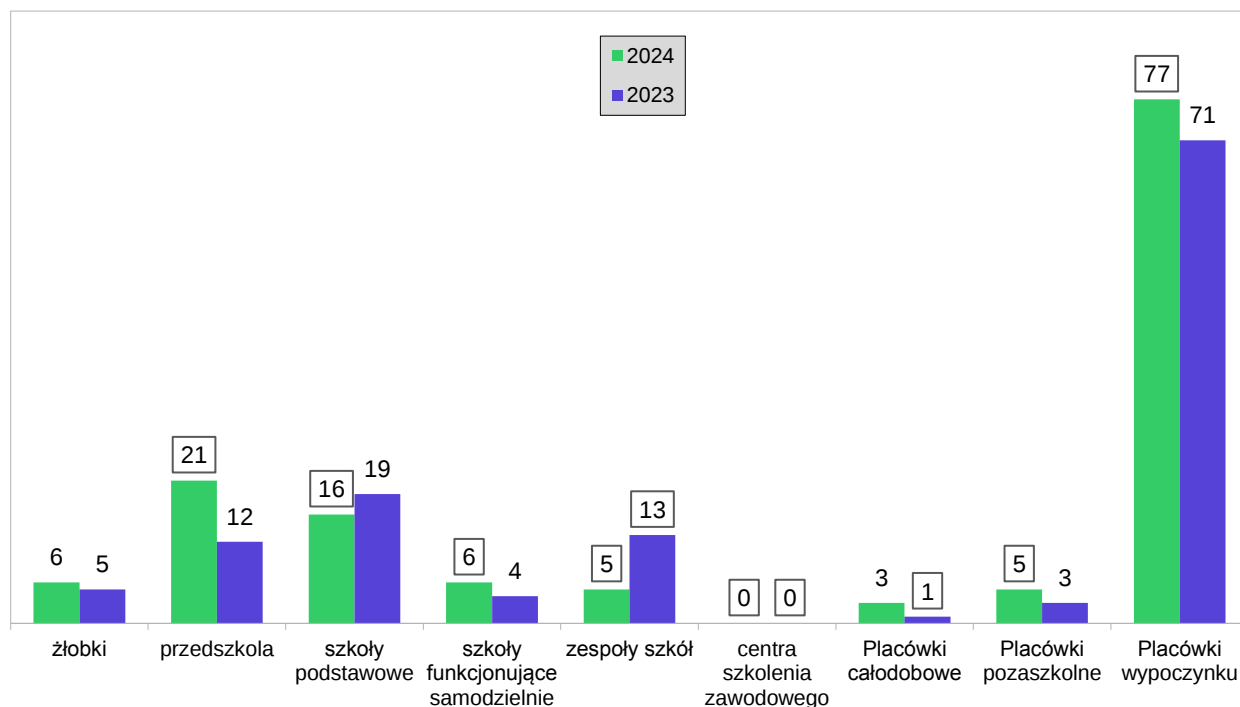
Stałe placówki oświatowo - wychowawcze w roku 2024

Łącznie pod nadzorem było 102, tj.:

- żłobki i kluby dziecięce – 6,
- przedszkola i punkty przedszkolne – 28,
- szkoły podstawowe – 22,
- licea ogólnokształcące, w tym uzupełniające – 6,
- technika – 1,
- szkoły branżowe I i II stopnia – 3,
- szkoły policealne – 5,
- zespoły szkół (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe) – 14,
- placówki kształcenia zawodowego – 1,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze – 1,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii – 1,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 1,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1,
- bursy i internaty – 1,
- placówki wsparcia dziennego – 3,
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży – 4,
- ogniska pracy pozaszkolnej – 1,
- ogród jordanowski – 1,
- pozaszkolne placówki specjalistyczne (szkoła muzyczna I stopnia) – 1,
- poradnia pedagogiczno-psychologiczna – 1.

Skontrolowano 68 (66,66%) na 102 będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 77 (93,90%) na 82 zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

***Placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki
wypoczynku skontrolowane w 2023 i 2024 roku***

Kontrole placówek oświatowo-wychowawczych w 2024 roku wykazały, że:

- 6 mieściło się w budynkach w niewłaściwym stanie higieniczno-sanitarnym lub technicznym.

Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w roku 2024

Przeprowadzono ocenę dostosowania stanowisk pracy do wzrostu ucznia w placówce oświatowo-wychowawczej. W 14 placówkach w 79 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 1078 stanowisk pracy. Ergonomię mebli w skontrolowanych placówkach oceniono pozytywnie.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w roku 2024

Przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 5 placówkach w klasach 1-8. W 40 oddziałach klasowych dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz jego tornistra dla 352 dzieci.

Na 352 uczniów poddanych badaniom 166 mieściło się w niskiej normie (ciężar tornistra stanowi do 10% masy ciała ucznia), 139 w normie (ciężar tornistra stanowi między 10 a 15% masy ciała ucznia), natomiast 47 miało tornistry powyżej normy, tzn. waga tornistra stanowiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Na przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistrów lub plecaków mają wpływ takie czynniki jak m.in.:

- książki wraz z ćwiczeniami, piórniki, strój na zajęcia W-f (ubranie sportowe i buty), drugie śniadanie (kanapka w plastikowym pudełku, owoce i picie), materiały na plastykę czy technikę;
- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie rzeczy niezwiązanych z programem nauczania, takich jak: albumy, zabawki, butelki z napojami;
- rodzaj materiału z jakiego wykonany jest tornister lub plecak;
- niewystarczający nadzór rodziców i opiekunów oraz nauczycieli nad zawartością tornistrów.

Z obserwacji wynika iż, szafki szkolne załatwiają problem w dość niewielkim stopniu, ponieważ uczniowie często muszą zabierać książki do domu, by się z nich uczyć i odrabiać prace domowe.

Tygodniowy rozkład lekcji w roku 2024

Oceniono 278 tygodniowych rozkładów lekcji w 25 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wf w 2024 roku

Na 16 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół podstawowych, 16 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 1 szkolny zespół sportowy z boiskiem z czynnymi natryskami, nie używanymi,
- 4 salę zastępczą/rekreacyjną,
- 3 salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem,
- 2 salę gimnastyczną z boiskiem,
- 4 salę gimnastyczną, zastępczą oraz boisko,
- 2 tylko boisko (zajęcia również na korytarzu),
- 0 nie posiadała żadnego pomieszczenia do wf,
- 2 korzystała z basenu.

Przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe liceum ogólnokształcących, które posiadają sale zastępcze oraz w jednym przypadku zajęcia odbywają się również poza placówką.

Przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe liceum ogólnokształcących dla dorosłych, które nie posiadają infrastruktury i nie prowadzą zajęć z wf, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

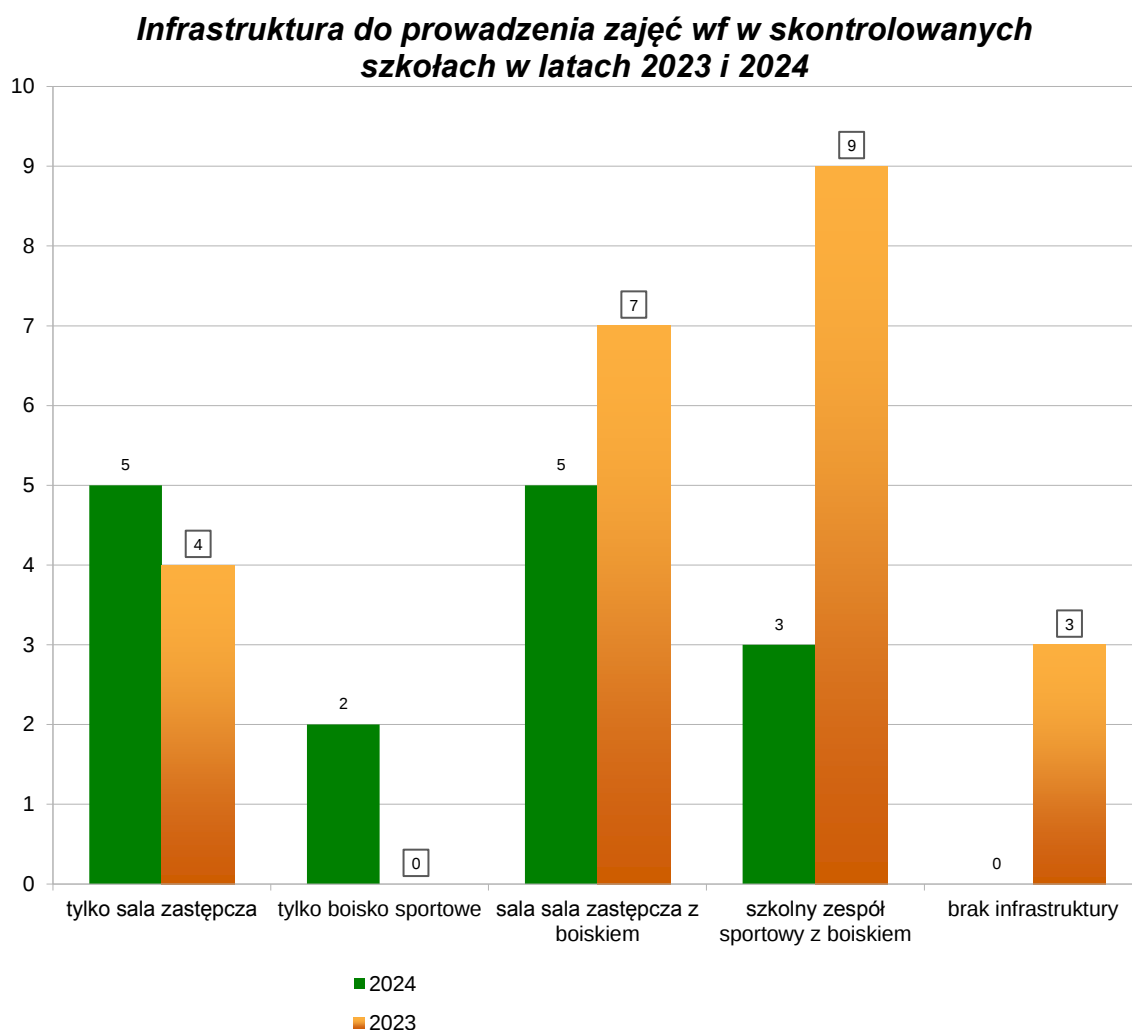
Skontrolowano kompleksowo 2 szkoły branżowe (I i II stopnia). Szkoła branżowa I stopnia posiada salę zastępczą oraz zajęcia z wf prowadzi poza placówką. Szkoła branżowa II stopnia

dla dorosłych nie prowadzi zajęć z wf.

Skontrolowano 3 szkoły policealne dla dorosłych, która nie organizują zajęć z wf.

Na 5 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych zespołów szkół 4 posiadały infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 4 szkolny zespół sportowy z boiskiem, z czynnymi natryskami nie używanymi po zajęciach wf,
- 2 sale zastępcze/rekreacyjne z boiskiem,
- 3 korzystały z basenu.

Opieka medyczna w 2024 roku

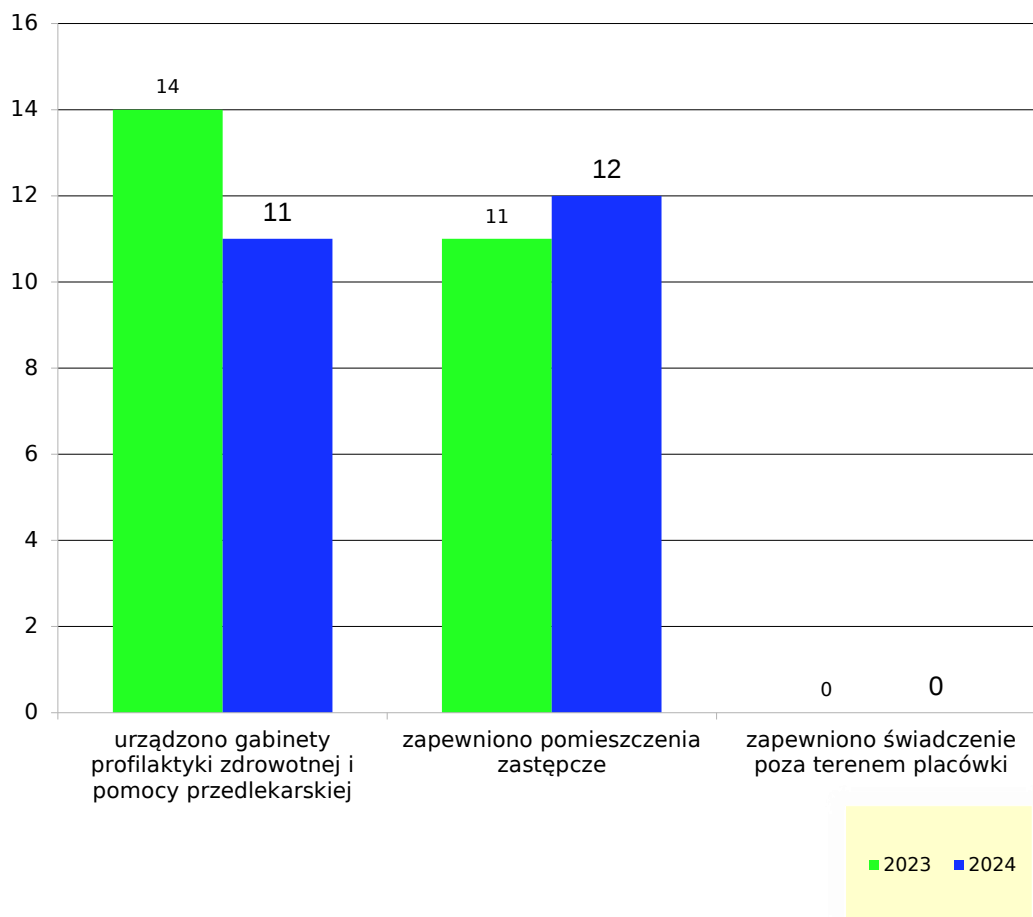
W żadnym skontrolowanym przedszkolu nie zapewniono opieki medycznej.

Na 30 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół:

- 11 posiadało urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- w 12 zapewniono pomieszczenia zastępcze na terenie placówki,

- w 7 brak obowiązku (policjalna -3, lo dla dorosłych- 2, branżowa dla dorosłych -1, zespół przy szpitalu -1).

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej w kontrolowanych w 2023 i 2024 roku placówkach oświatowo-wychowawczych.

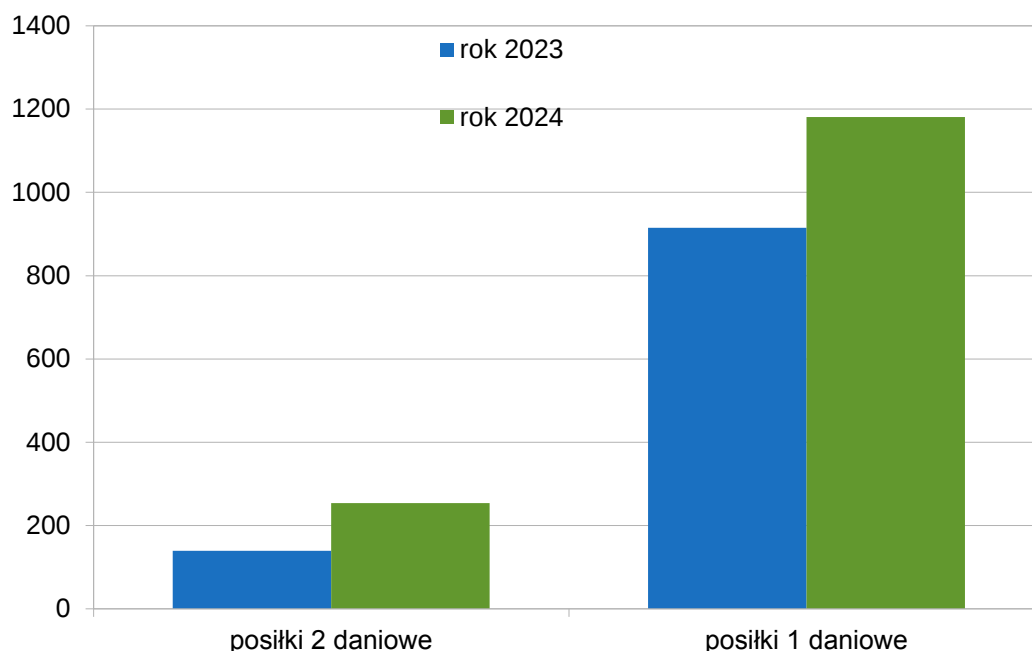
Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w 2024 roku

W 19 kontrolowanych szkołach prowadzono dożywianie, z czego:

- w 14 wydawane były jednodaniowe ciepłe posiłki obiadowe dla 1181 uczniów,
- w 5 wydawane były dwudaniowe ciepłe posiłki obiadowe dla 254 uczniów,
- 19 kontrolowanych placówek uczestniczy w „Nowym programie dla szkół”, który obejmuje podawanie dzieciom warzyw, owoców i produktów mlecznych (obejmuje uczniów klas 1-5).

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 151 dzieci i młodzieży uczęszczającej do kontrolowanych szkół.

Ilość posiłków i napojów spożywana przez dzieci w skontrolowanych szkołach w latach 2023 i 2024

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w 2024 roku

Na 68 placówek skontrolowanych w ww. zakresie w 4 przypadkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów (dotyczy natrysków z 2024 r. oraz złego stanu całego węzła sanitarnego przy dodatkowej sali zastępczej, a także braku obecności bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce z roku poprzedniego).

W powyższym zakresie wydano 2 decyzje administracyjne, w roku 2024 r.

Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w 2024 roku

Skontrolowane placówki, które posiadały tereny rekreacyjne, posiadały wystarczającą ochronę przed zanieczyszczeniami.

Nie wydano decyzji administracyjnej.

Nie nałożono mandatów.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble w 2024 roku

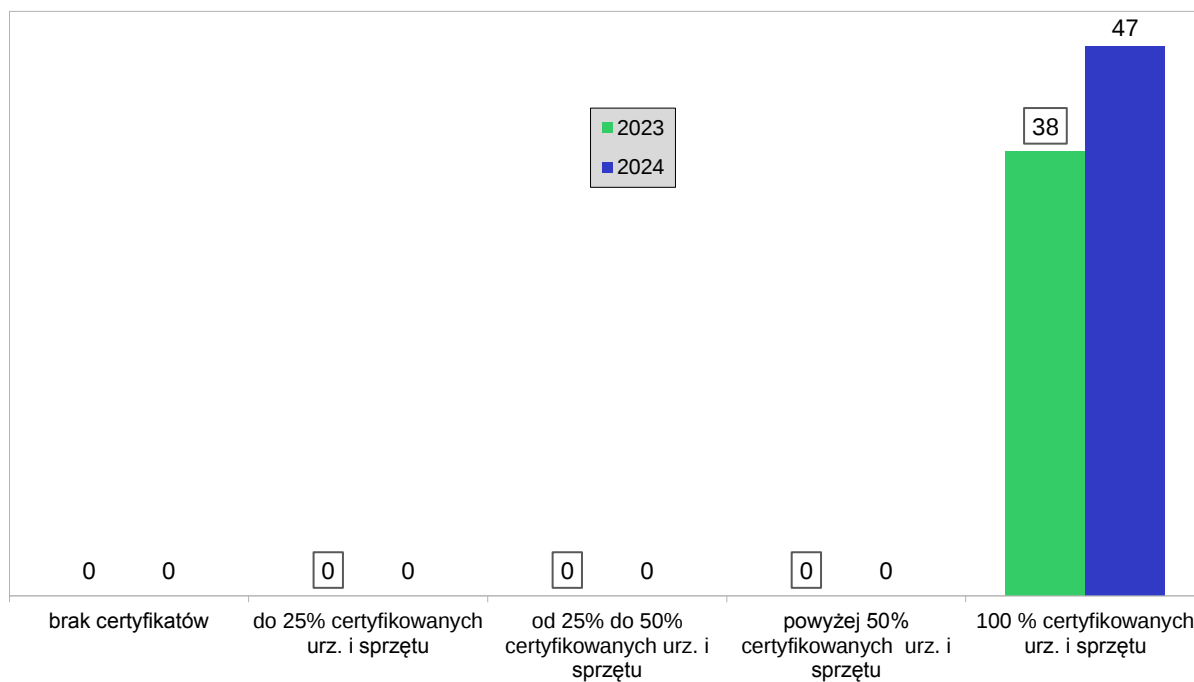
Na 52 placówki skontrolowane pod kątem posiadanych certyfikatów:

- 47 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

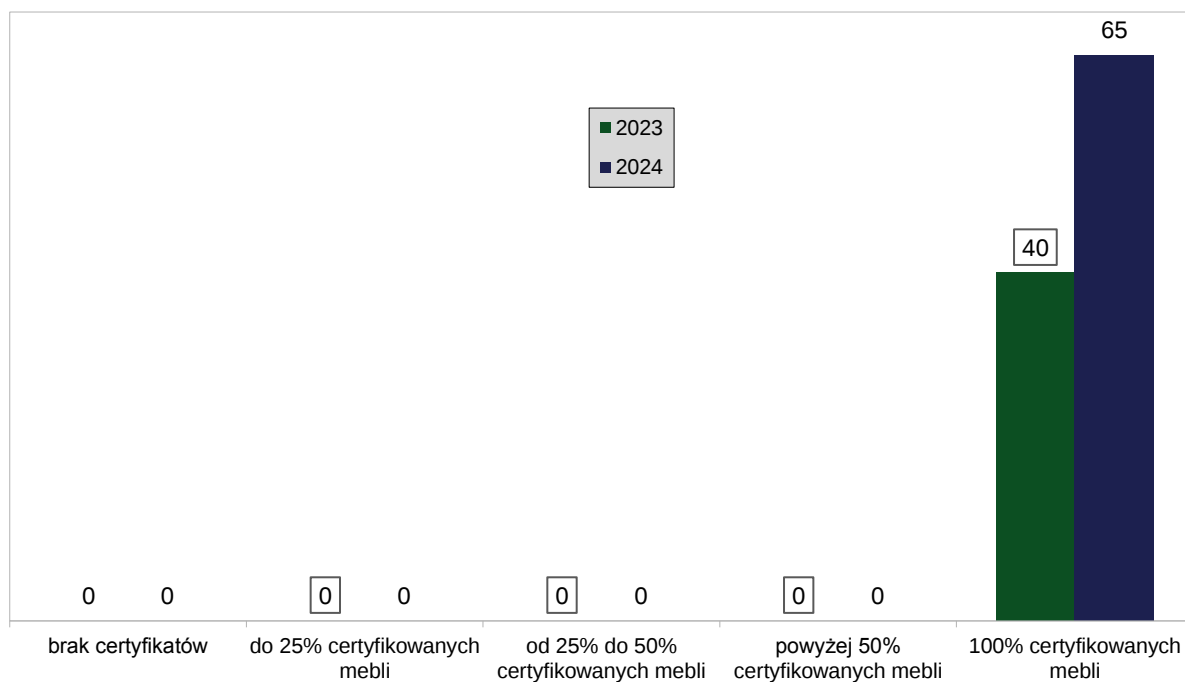
Na 65 placówek skontrolowanych pod kątem posiadanych certyfikatów:

- 65 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w 2023 i 2024 roku

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na meble w 2023 i 2024 rok

Pozostawianie przez uczniów podręczników w 2024 roku

Na 25 skontrolowanych szkół wszystkie miały możliwość (indywidualne szafki uczniowskie, szuflady w salach, półki w salach, parapety w salach) i spełniały obowiązek zapewnienia pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN.

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w 2024 roku

Z wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu koneckiego w 2024 roku skorzystało 4159 dzieci i młodzieży, podczas 77 turnusów.

Na każdym turnusie zapewniono opiekę medyczną oraz właściwe warunki sanitarne i higieniczne.

Podczas 13 wypoczynków w formie półkolonii w miejscu zamieszkania prowadzone było dożywianie – wyporcjowany posiłek w formie cateringu.

Podczas 64 wypoczynków zorganizowanych w formie wyjazdowej prowadzono pełne wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja), w tym 6 stanowiły obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury.

Nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdzono, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- ciągłej wymiany umeblowania z certyfikatami,
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku,
- podnoszenia świadomości dyrektorów placówek oświatowych w zakresie zapewnienia bezpiecznych warunków w placówkach oraz promowania zdrowego stylu życia,
- podnoszenia świadomości dyrektorów placówek oświatowych w zakresie profilaktyki wad postawy związanej z ergonomią mebli szkolnych czy przedszkolnych oraz ciężarem tornistrów,
- zapewnienia indywidualnych szafek uczniowskich,

- zapewnienia środków higieny w sanitariatach,
- zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia zajęć z WF.

Nadal istniejącym problemem jest ograniczona opieka medyczna, w tym pielęgnarska, szczególnie w przedszkolach. W żadnej placówce nie ma opieki lekarza rodzinnego, opieka stomatologiczna zapewniona w niewielkim odsetku (zainteresowanie ze strony rodziców/opiekunów też niewielkie). Ciągłe występuje zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek, szczególnie w szkołach wiejskich.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów, najczęściej jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Niestety zauważalne stało się likwidowanie bloków żywienia i organizowanie obiadów w formie usługi cateringowej.

Poprawia się infrastruktura do zajęć wf; natomiast w szkołach, gdzie funkcjonują bloki sportowe, natryski nie są używane przez uczniów.

W dalszym ciągu istnieje mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu koneckiego; tylko dwie gminy zapewniają dostęp do takich obiektów.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

W 2024 r. z 989 obiektów objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 251 obiektów, tj.: 25,4%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **381 kontroli** (w tym: **6 kontroli** w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych i **26 rekontroli sanitarnych**),
- wydano **242 decyzji administracyjnych** (w tym: **139 decyzji merytorycznych oraz 103 decyzji płatniczych**),
- nałożono **43 mandaty karne na łączną kwotę 17500 zł.**

W 2024 r. z 251 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 122 obiekty, co stanowi 48,6%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoliconych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2024 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. W zakresie zarządzania zakładem, kontrolą wewnętrzną i systemami zarządzania bezpieczeństwem żywności w tym prawidłowość procedur i ich realizacja (GHP, GMP, HACCP):

- nie przeprowadzono badania lodów zgodnie z harmonogramem badania gotowego wyrobu w dokumentacji HACCP,
- brak harmonogramów badań wyrobu gotowego, nie przedłożono sprawozdań z badań wyrobu gotowego,
- brak procedury dot. szkoleń pracowników,
- procesy mycia i dezynfekcji jaj nie są przeprowadzane, co jest niezgodne z procedurą w dokumentacji HACCP,
- brak realizacji procedur/instrukcji znajdujących się w dokumentacji HACCP,
- niedostosowana dokumentacja HACCP w związku ze zmianą wyposażenia i zmianą profilu

działalności zakładu,

- rejestry w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone niezgodnie z dokumentacją HACCP,
- brak rejestrów prowadzonych zgodnie z dokumentacją HACCP, w tym protokołów szkoleń pracowników,
- brak realizacji procedur zgodnie z systemem HACCP.

2. W zakresie stanu techniczno-sanitarnego zakładu:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny sufitów, ścian i podłóg w pomieszczeniach zakładu.

3. W zakresie higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży:

- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń chłodniczo-mrozących,
- ograniczona przestrzeń robocza, która utrudnia procesy mycia i dezynfekcji,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, magazynach,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- niewłaściwe przechowywanie odpadów poprodukcyjnych,
- brak potwierdzeń odbioru zużytego tłuszczu smaźalniczego,
- zamrożone, nieoznakowane wyroby gotowe,
- znakowanie wyrobów niezgodne z rozporządzeniem 1169/2011,
- katalog wyrobów nieopakowanych niekompletny (brak wykazu dla wszystkich produkowanych w zakładzie wyrobów),
- niewłaściwe przechowywanie wyrobów gotowych (możliwość zanieczyszczenia wtórnego),
- środek dezynfekcyjny do powierzchni i mydło antybakteryjne po terminie ważności w związku z tym procesy mycia rąk (higiena osobista pracowników) oraz czyszczenia, mycia i dezynfekcji powierzchni nie mogą się skutecznie odbywać,
- brak realizacji postanowień procedur dokumentacji HACCP w zakresie magazynowania surowców i półproduktów, przerwany ciąg chłodniczy surowców,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych (za niska temperatura dla odgrzewanych dań w bemarze) oraz brak wiedzy personelu w tym zakresie, niewłaściwe przechowywanie kiszonek (za wysoka temperatura), środki spożywcze złożone bezpośrednio na podłodze, wędliny poza urządzeniem chłodniczym,
- przeterminowane środki spożywcze,
- nieoznakowane środki spożywcze, brak identyfikowalności,
- opakowania jednorazowego użytku nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,

- brak odzieży ochronnej,
- za duża ilość artykułów spożywczych w magazynie w stosunku do jego powierzchni,
- brak środków do mycia rąk i środków do higienicznego ich suszenia przy umywalce do mycia rąk,
- brak znakowania gotowych potraw przechowywanych w urządzeniach chłodniczo-mrozących przechowywanych po wyprodukowaniu w zakładzie,
- brak środków myjąco- dezynfekcyjnych,
- brak faktur potwierdzających zakup środków spożywczych (np.: mięsa, wędlin),
- przechowywanie półproduktów w warunkach, które nie są zalecane przez producenta na etykietach,
- brak oznak przeprowadzania czynności mycia i wyparzania jaj konsumpcyjnych w zakładzie, gdzie stosowane są do produkcji potraw w pomieszczeniu prawidłowo wyposażonym,
- brak wyszczególnionych składników wchodzących w skład wyprodukowanych potraw wraz z wyszczególnionymi składnikami alergennymi,
- nieprawidłowy sposób zagospodarowywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego,
- w jadłospisie, który jest udostępniany rodzicom dzieci uczęszczających do przedszkola nie uwzględniono składników, z których produkowane są posiłki.

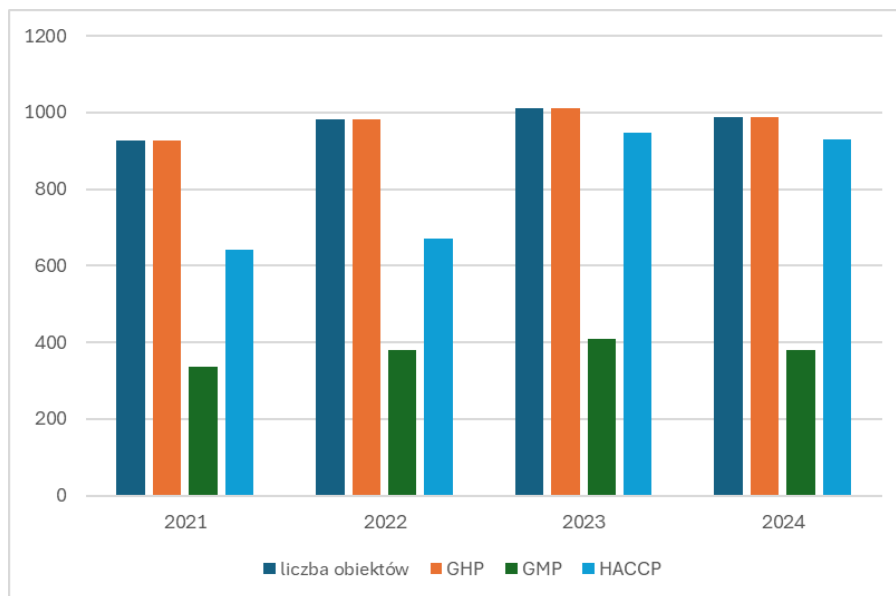
Wydano decyzje administracyjne z rygiorem natychmiastowej wykonalności:

- wycofujące z obrotu środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia,
- wycofujące z obrotu środki spożywcze, wprowadzane do sprzedaży w sklepikach szkolnych niezgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Analizując ustalenia kontrolne z lat ubiegłych stwierdza się, że stan w zakresie sanitarno – higienicznym w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Końskich jest na zadowalającym poziomie.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2021 – 2024 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2021 – 2024

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający. Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia:

- W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym ogółem przeprowadzono:
 - 15 kontroli małych gastronomii, w tym 1 obiekty tymczasowy i ruchomy (nałożono 5 mandatów na kwotę 2200 zł),
 - 4 kontrole zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługujące zorganizowany wypoczynek, żywienie na obozach, koloniach, wczasach, turnusach wypoczynkowych itp. (nałożono 1 mandat na kwotę 100 zł),
 - w zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 9 kontroli (w tym 7 kontroli klasyfikacyjnych i 2 rekontrole), w wyniku których nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1600 zł.

Najczęstszymi przyczynami karania mandatowego w zakładach żywienia otwartego były:

- brak środków do dezynfekcji sprzętu, brak mydła antybakteryjnego,
- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, sprzętu,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych/mrozących, półprodukty i wyroby gotowe niezabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak kontroli wewnętrznej zgodnie z dokumentacją HACCP, brak realizacji procedur znajdujących się w dokumentacji HACCP,
- niewłaściwe przechowywanie odpadów pokonsumpcyjnych, brak umowy z firmą utylizacyjną, brak potwierdzeń odbioru odpadów uppz,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak identyfikowalności mięsa mrożonego z dziczyzny,
- pomieszczenia w zakładzie wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem, ograniczona przestrzeń robocza zakładu.

Nie wydano decyzji administracyjnych z zarządzeniami dotyczącymi poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w danej grupie obiektów:

* zakłady małej gastronomii (bez gastronomii tymczasowych i ruchomych):

- nieprzestrzeganie procedur i instrukcji GHP/GMP,
- niewłaściwe przechowywanie odpadów poprodukcyjnych i komunalnych, w tym brak ich zabezpieczenia,
- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny,
- brak mydła i ręczników przy umywalkach do mycia rąk,
- brak środka do dezynfekcji powierzchni,
- przeterminowane środki spożywcze,
- brak aparatury kontrolno-pomiarowej w urządzeniach chłodniczych,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych dla pracowników,
- brak zapisów zgodnie z dokumentacją HACCP w tym zapisów dot. krytycznych punktów kontrolnych,
- opakowania jednorazowego użytku nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców, półproduktów, dań, w tym brak segregacji asortymentowej – możliwości wtórnego zanieczyszczenia, przerwany ciąg chłodniczy, powtórne zamrażanie produktu,
- brak gotowości do współpracy właściciela zakładu (brak dokumentacji HACCP i faktur

potwierdzających zakup surowców – nie dostarczono ww. dokumentacji osobom kontrolującym),

- brak procedur w dokumentacji GHP/GMP np.: dot. produkcji dań na bazie półproduktów, przyjęcia dostaw.

* zakłady małej gastronomii tymczasowe i ruchome:

- badania lodów zostały przeprowadzone niezgodnie z dokumentacją HACCP oraz niezgodnie z Rozporządzeniem nr 2073/2005, tj.: zbadano 3 próbki lodów z automatu zamiast 5 próbek,
- brak procedury dot. szkoleń personelu w dokumentacji HACCP.

* zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (wyłączając catering):

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny,
- zlewy i pomieszczenia wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem, zbędny sprzęt złożony we wszystkich pomieszczeniach ograniczając przestrzeń roboczą zakładu i jego funkcjonalność,
- zapisy dot. monitoringu temperatur nie prowadzone na bieżąco,
- brak procedury dot. przechowywania zamrażanych surowców, brak harmonogramu szkoleń oraz protokołów potwierdzających szkolenia pracowników.

* zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (catering):

- brak procedur w dokumentacji HACCP dot. przygotowywania śniadań, dot. dostarczania i porcjowania obiadów, mycia termosów.

Nie wydawano decyzji administracyjnych w ww. obiektach dot. poprawy stanu higieniczno-sanitarnego oraz unieruchomienia/przerwania działalności całości lub części zakładu/obiektu. Nie przeprowadzano kontroli interwencyjnych w ww. obiektach.

- Przeprowadzono 7 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku. Nieprawidłowości sanitarno-technicznych oraz higienicznych nie stwierdzono.
- W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w 2024 r. przeprowadzono 10 kontroli, w tym:
 - ➔ w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi – 2 kontrole,
 - ➔ w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi w celu podjęcia działań – 7 kontroli (ponadto sporządzono 20 adnotacji urzędowych po przeprowadzeniu rozmów telefonicznych z przedstawicielami 32 obiektów, do których zostały rozdyskrebowane kwestionowane środki spożywcze),
 - ➔ w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi w celu zwrócenia uwagi – 1 kontrola (ponadto sporządzono 1 adnotację urzędową po przeprowadzeniu rozmów

telefonicznych z przedstawicielami 3 obiektów, do których zostały rozdyskretuowane kwestionowane środki spożywcze).

Wycofano z rynku niebezpieczne produkty w związku ze zgłoszeniem w systemie RASFF następujących powiadomień, tj.:

- powiadomieniem informacyjnym w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu (fenobukarb) w herbacie liściastej czarnej z Indii – ogółem wycofano 8 sztuk opakowań herbaty ze sklepów spożywczych na terenie powiatu koneckiego;
- powiadomieniem informacyjnym w sprawie stwierdzenia obecności bakterii *Salmonella* w chałwie sezamowej waniliowo-kakaowej – ogółem wycofano 21 sztuk opakowań chałwy ze sklepów spożywczych na terenie powiatu koneckiego;
- powiadomieniem informacyjnym w sprawie przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych w środku spożywczym, np. „Kmin rzymski mielony” – ogółem wycofano 9 sztuk kminu rzymskiego w sklepach spożywczych na terenie powiatu koneckiego;
- powiadomieniem informacyjnym w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu (linuron) w korzeniu pietruszki rozdyskretuowanego do zakładów żywienia zbiorowego oraz obrotu żywnością na terenie powiatu koneckiego i skarżyskiego. Korzeń pietruszki został skonsumowany w całości przez odbiorców;
- powiadomieniem informacyjnym w sprawie suplementu diety pn. „Hemp oil CBD 600mg 10 ml zawierający w składzie nieautoryzowane składniki żywności, tj.: kannabigerol (CBG), kannabidol (CBD), kannabichromen (CBC) – odbiorca z powiatu koneckiego zakupił olejek CBD na własny użytek;
- powiadomieniem alarmowym w sprawie stwierdzenia nieautoryzowanej nowej żywności w suplemencie diety pn. „Reishi Mushroom” pochodzącym z USA – wycofano ze sprzedaży 1 preparat;
- powiadomieniem alarmowym w sprawie stwierdzenia obecności alergenu (orzechy ziemne) w produkcie pn. „pestki dyni bezglutenowe (styrian) - wycofano 3 opakowania kwestionowanego pieczywa bezglutenowego;
- powiadomieniem alarmowym w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. Herbatka fix rumiankowo-koperkowa - wycofano 3 opakowania kwestionowanego środka spożywczego;
- powiadomieniem alarmowym w sprawie przekroczenia aflatoksyny B1 sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2 w produkcie pn.: figi suszone pochodzące z Grecji, data minimalnej trwałości: 012025r., nr partii: 10/1/5, masa opakowania 150g - wycofano 9 sztuk kwestionowanego środka

spożywczego;

- powiadomieniem informacyjnym dot. stwierdzenia obecności niezdeklarowanego alergenu – białka soi w środku spożywczym pn. *Konserwa turystyczna. Mielonka wieprzowa sterylizowana, Sokołów, 300 g pochodzącym z Polski* – brak w sprzedaży kwestionowanego produktu;

- powiadomieniem alarmowym dot. przekroczenia zawartości aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2 w figach suszonych pochodzących w Grecji - wycofano ze sprzedaży 4 sztuki opakowań fig suszonych;

- powiadomieniem alarmowym dot. stwierdzenia obecności glutenu w płatkach owsianych bezglutenowych - wycofano ze sprzedaży 1 opakowanie środka spożywczego;

- powiadomieniem informacyjnym dot. stwierdzenia obecności *Salmonella sp.* w środku spożywczym pn. „Kebab z udek z fileta z kurczaka produkt głęboko mrożony” – wycofano z obrotu 1 sztukę 10 kg. kebabu, który został zwrócony do producenta.

- Wykonano 444 pomiary temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego w 168 obiektach. Stwierdzono nieprawidłowe temperatury w zakresie przechowywania i magazynowania środków spożywczych w 5 obiektach:

- przerwany ciąg chłodniczy (środki spożywcze: sosy, surówki, jaja spożywcze, wędliny). Za przerwany ciąg chłodniczy nałożono w 5 obiektach mandaty karne na łączną kwotę 1600 zł. Ponadto skontrolowano temperatury procesów technologicznych w zakresie wydawania posiłków na oddziałach w szpitalu; nieprawidłowości nie stwierdzono.

- Dokonano w 5 zakładach (1 zakład ciastkarski, 4 zakłady małej gastronomii) 8 pomiarów jakości tłuszczów smaźalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. Wyniki zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich określenia.

- Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych **zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 5. 558,86 zł**, w tym:

- środki spożywcze nieprawidłowo oznakowane – na kwotę: 1.659,43 zł,

- środki spożywcze przeterminowane – 2.067,40 zł,

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych – 1.118,17 zł,

- nie właściwa jakość zdrowotna – 26,40 zł

- środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 687,46 zł.

- W 2024 r. ogółem dokonano oceny teoretycznej 42 jadłospisów dekadowych, w tym 1 ocenę dekadową w oparciu o program komputerowy "WIKT 4.

Wszystkie jadłospisy oceniono na podstawie danych:

- z zestawienia dekadowego, raportów magazynowych, jadłospisów żywienia całodziennego, poszczególnych posiłków oraz w oparciu o podstawowe zasady prawidłowego układania jadłospisów. Oceniając jadłospisy w szkołach, przedszkolach oraz zakładach cateringowych przygotowujących posiłki dla placówek oświatowych kierowano się rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (również w oparciu listy wspomagające ocenę żywienia w szkole (obiad szkolny) i przedszkolach pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku oraz w oparciu o:

- „Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie” wyd. 2020 r. pod redakcją Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyny Stoś, Jadwigi Chrzanowskiej, wydawnictwo Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny,
- „Jadłospis dla dzieci w wieku przedszkolnym (śniadania, obiady, podwieczorki) opracowane zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia” pod redakcją prof. dr. hab. N. biol. Jadwigi Chrzanowskiej, wydawnictwo: Instytut Żywności i Żywienia, ul. Powsińska 61/63, 02-903 Warszaw, 2011,
- „Zasady żywienia człowieka”, Hanna Kunachowicz, Elżbieta Czarnowska Misztal, Halina Turlejska, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka akcyjna, Warszawa 2000.

W szpitalach oraz w Domu Opieki Społecznej oceniono dodatkowo jadłospis dekadowy w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów” dla szpitali i DPS opracowany przez IŻŻ.

W 2024 r. dokonano 42 oceny teoretyczne jadłospisów dekadowych w następujących obiektach:

- 2 oceny w stołówkach pracowniczych (w tym 1 stołówka pracownicza),
- 4 oceny w stołówkach wczasowych (w tym 1 obiekt w systemie cateringowym),
- 2 oceny w bloku żywienia w szpitalach,
- 5 ocen w bloku żywienia w domu opieki społecznej (w tym 2 obiekty w systemie cateringowym),
- 10 ocen w stołówkach szkolnych (w tym 5 stołówek szkolnych w systemie cateringowym),
- 11 ocen w przedszkolach (w tym 7 stołówek w przedszkolach w systemie cateringowym),
- 1 ocena w stołówce w domu dziecka i młodzieży,

- 2 oceny w stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych (w tym 1 zakład w systemie cateringowym),
- 5 zakładów usług cateringowych, które przygotowują posiłki dla placówek oświatowych (przedszkola, szkoły).

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nie w każdym dniu podano dwie porcje mleka i/lub przetworów mlecznych,
- nie w każdym dniu podano porcję warzyw i/lub owoców,
- nie podano w dekadzie porcji roślin strączkowych suchych
- w dekadzie podano tylko raz porcję ryb i przetworów rybnych,
- często przygotowuje się potrawy smażone,
- posiłki mało urozmaicone pod względem kolorystyki, smaku oraz konsystencji,
- często przygotowywane potrawy smażone, w ciągu dekady przygotowano 7 potraw smażonych,
- gramatury produktów niezgodne z raportami magazynowymi w niektórych dniach ocenianego jadłospisu,
- brak wykazu składników w niektórych potrawach, produktach,
- alergeny zaznaczone pod całym posiłkiem, a nie przy każdym produkcie.

Za w/w nieprawidłowości w zakładach cateringowych wydano decyzje administracyjne płatnicze. Wysłano wniosek o ukaranie jednego zakładu usług cateringowych do WSSE w Kielcach.

Za nieprawidłowości dotyczące układania jadłospisów dla 5 przedszkoli wydano decyzje administracyjne płatnicze.

Ocena jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do wyżej opisanych placówek.

Nieprawidłowości jakie stwierdzono po ocenie teoretycznej ocenianych wyżej jadłospisów sprawdzane są i oceniane przy następnych kontrolach sanitarnych lub zobowiązuje się pisemnie do przedłożenia w wyznaczonym terminie do PSSE w Końskich poprawione jadłospisy dostosowane do w/w przepisów prawnych. Informacje pisemne od placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia wpływają do PSSE w Końskich, co jest podłączone do protokołów z kontroli sanitarnych.

Podsumowując obszar w zakresie jakości żywienia w blokach żywienia zbiorowego zamkniętego stwierdza się poprawę w odniesieniu do lat ubiegłych.

- W ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną w tym suplementami diety przeprowadzono:
 - 3 kontrole tematyczne w aptekach, które dotyczyły oceny znakowania, reklamy i prezentacji

wybranych suplementu diety,

- 1 kontrolę w siedzibie firmy, która zajmuje się wprowadzaniem suplementów diety i żywności prozdrowotnej na stronie internetowej ww.allegro.pl pod różnymi nazwami kont użytkownika,
- 1 kontrolę tematyczną w aptecę z związku z pobraniem próbek suplementów diety do badania chemicznego. Pobrane próbki niekwestionowane w związku z powyższym nie powiadamiano ŚWIF. Poinformowano podmiot (aptekę), u którego pobrano próbkę o wyniku badanych próbek,
- 5 rozmów telefonicznych dotyczących powiadomienia alarmowego w systemie RASFF w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaliodów pirolizydynowych w produkcie pn.: Herbatka fix rumiankowo-koperkowa z firmy Herbapol oraz 1 rozmowę telefoniczną dotyczącą wycofania z obrotu produktu pn.: Melatonina Dobranoc Tabletki, w związku z decyzją administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującej wstrzymanie wprowadzania do obrotu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krakowie,
- przeprowadzono 8 kontroli tematycznych w obiektach obrotu żywnością, podczas których dokonano 11 ocen znakowania, reklamy i prezentacji wybranych suplementu diety,
- dokonano 14 ocen suplementów diety i 1 ocenę środka spożywczego specjalnego przeznaczenia medycznego ze strony portalu allegro.pl. Nieprawidłowości w zakresie znakowania/prezentacji i reklamy stwierdzono w przypadku 5 suplementów diety oraz 1 środka spożywczego specjalnego przeznaczenia medycznego. Prowadzono postępowanie administracyjne wobec przedsiębiorstwa wprowadzającego do sprzedaży internetowej nieprawidłowo oznakowane środki spożywcze.

Pobrano 7 próbek suplementów diety i żywności dla określonych grup do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobieranych zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” na rok 2024. Żadnej z próbek nie zakwestionowano.

• W ramach **nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością** w roku sprawozdawczym 2024 r. pobrano do badania chemicznego w ramach UK/M 4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością, tj.:

- „Miska Molly o poj. 500 ml” - w kierunku oceny organoleptycznej i znakowania – próbki nie zakwestionowano,
- „Szkłanka o poj. 530 ml” – w kierunku migracji specyficznej, migracja kadmu i ołowiu oraz znakowania – próbki nie zakwestionowano,

- „Łyżka do spaghetti z nylony” w kierunku migracji specyficznej PAAs (suma pierwszorzędnych amin aromatycznych” – próbki nie zakwestionowano,
- „Talerz ceramiczny” - w kierunku migracji specyficznej ołowiu i kadmu oraz znakowania” – próbki nie zakwestionowano.
- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **236 próbek**, w tym **233 próbki środków spożywczych** przez przedstawicieli Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia i **3 próbki produktu kosmetycznego**, w tym 1 na zawartość formaldehydu oraz 2 w kierunku badania jakości mikrobiologicznej przez przedstawicieli Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy.

Próbki produktu kosmetycznego nie zakwestionowano.

Zakwestionowano 2 próbki środków spożywczych, tj.:

- 1 próbka – korzeń pietruszki świeży w kierunku pozostałości (NDP) pestycydów,
- 1 próbka – papryka świeża w kierunku pozostałości (NDP) pestycydów.
- W ramach wzmożonego **nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego:**

W 2024 r. na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, skontrolowano następujące obiekty:

- 60 obiektów żywienia zbiorowego,
- 23 obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze),
- 25 obiektów stoiska/i inne obiekty handlowe z mięsem i wędlinami na targowiskach (ruchome środki transportu w handlu obwoźnym).

Nieprawidłowości stwierdzono w dwóch zakładach, tj. w 1 restauracji oraz na stoisku mięsnym na targowicy w związku z nieoznakowanym, niewiadomego pochodzenia wyrobem mięsnym typu dziczyzna, mięso wołowe, mięso wieprzowe), brak identyfikowalności (etykiet, faktur). Nałożono trzy mandaty na łączną kwotę 1.100,00 zł.

- W 2024 r. do PSSE w Końskich wpłynęło **10 interwencji konsumentów**. Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły zasadność 3 wniesionych interwencji, 7 interwencji

okazało się bezzasadnych.

Interwencje niepotwierdzone:

1) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. sklepów spożywczych Delikatesów Centrum w Stąporkowie zlokalizowanych przy ulicy 1-go Maja 4a i ulicy Piłsudskiego 132 w zakresie naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych, tj.: w sprzedaży znajdowało się mięso po uprzednim rozmrożeniu, zmienione organoleptycznie („śmierdzące”), w sklepach bardzo brudno, widziane były gryzonie i robaki; na podłodze znajdują się spleśniałe bułki, stoisko mięsne brudne, na szybach od lodówek wystawiane są wędliny. Przeprowadzono kontrole sanitarne interwencyjne, podczas których:

- nie stwierdzono w sprzedaży mięsa rozmrożonego, personel stoisk mięsno-wędliniarskich, pracujący w dniu kontroli okazał do wglądu faktury zakupowe na mięso, wędliny, itp., które zostały dostarczone w dniu kontroli oraz w dniach poprzednich do sklepów, terminy przydatności do spożycia były w datach ważności, identyfikowane znakowanie oraz pochodzenie środka spożywczego,
- pomieszczenia sklepów wraz z podłogami – czyste, nie stwierdzono robaków oraz śladów bytowania gryzoni; stoiska mięsne - czyste, zachowany ciąg chłodniczy wędlin;

2) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w punkcie sprzedaży lodów (tj.: brak wody bieżącej, brak kanalizacji, brak warunków do mycia sprzętu produkcyjnego, brak warunków do mycia rąk, lody lekko odmrożone, punkt gastronomiczny zaniedbany, obskurny) oraz bez stosownych dokumentów zatwierdzających zlokalizowanych w miejscowości wypoczynkowej Sielcia Wielka. Przeprowadzona kontrola sanitarna interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie (zakład działa zgodnie z wydaną decyzją PPIS w Końskich, zakład podłączony do sieci wodociągowej woda bieżąca zimna dla miasta Końskie, nieczystości płynne odprowadzane do kanalizacji, lody przygotowywane na bazie gotowych mieszanek lodowych tzw. premiksów oraz przegotowanej wystudzonej wody/mineralnej wody, wydzielone stanowiska do mycia rąk, sprzętu produkcyjnego; lody podawane klientom o właściwej konsystencji, podawane przez ekspedientkę z zachowaniem podstawowych zasad higieny (odzież ochronna, rękawiczki), zakład utrzymany w czystości);

3) Interwencja pisemna anonimowa zgłoszona drogą pocztową na Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowości Modliszewice, dot. nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w zakresie przygotowywania potraw na imprezy okolicznościowe typu:

festyny, kiermasz, itp. Skontaktowano się telefonicznie z przewodniczącą KGW, która oświadczyła, że wszelkie potrawy są przygotowywane w warunkach domowych przez uczestników należących do koła na imprezy typu festyny w warunkach z zachowaniem podstawowych zasad higieny, które zachowuje i przestrzega i jest świadoma odpowiedzialności. Pouczono Stronę o konieczności wykonania badań na nosicielstwo i obowiązku uzyskania orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych dla osób pracujących przy kontakcie z żywnością;

4) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze w zakresie żywienia osób przebywających na rehabilitacji w obszarze serwowania potraw na stołówce, tj.: zaparzonej herbaty nalewanej do szklanek, braku noży podczas obiadu, braku waz na zupy do obiadu, braku serwetek na stolikach, małej gramatury masła, stoliki w jadalni przykryte są „ceratkami”. Przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną bloku żywienia – nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny jadłospisu oraz procedur z zakresu serwowania posiłków;

5) Interwencja anonimowa klienta na sklep spożywczy w Końskich, w którym zakupił mięso drobiowe (golonka z indyka), mięso nieświeże. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie jakości zdrowotnej mięsa świeżego;

6) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. sklepu spożywczego Delikatesów Centrum w Stąporkowie zlokalizowanego przy ulicy 1-go Maja 4a, dot. niewłaściwej jakości zdrowotnej mięsa świeżego (nalot zielony, biały, nieswoisty zapach mięsa). Przeprowadzona kontrola sanitarna interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie;

7) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. sklepu spożywczego Biedronka w Stąporkowie, przy ulicy Żeromskiego 2A w związku z wykryciem ciała obcego (szkodnika zbożowego) w mące orkiszowej „Plony Natury”, nr partii: 02/04/2025 (stanowiąca jednocześnie datę przydatności do spożycia). Podczas wykonywania czynności kontrolnych nie stwierdzono w sklepie w sprzedaży oraz na stanie magazynowym kwestionowanej partii mąki, będącej przedmiotem interwencji. Pomieszczenia sklepu utrzymane w czystości, nie stwierdzono śladów szkodników. Pobrana do badania laboratoryjnego mąka orkiszowa z datą ważności/nr partii produkcyjnej: 08.11.2025 – nie kwestionowana.

Interwencje potwierdzone:

- 1) Interwencja anonimowa zgłoszona przez klienta w placówce PSSE w Końskich, dot. sklepu spożywczego w miejscowości Rogów; interweniująca zgłosiła niewłaściwą jakość zdrowotną oferowanych do sprzedaży środków spożywczych mięsa, wędlin. Podczas kontroli stwierdzono przeterminowane środki, brudne urządzenia chłodnicze, brudna podłoga na sali sprzedaży, brak środków myjąco dezynfekcyjnych (do rąk, powierzchni). Nałożono mandat karny.
- 2) Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich, dot. sklepu Dino w miejscowości Nieświn w zakresie przeterminowanych środków spożywczych. Przeprowadzona kontrola interwencyjna wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie; wycofano ze sprzedaży środki spożywcze po upływie terminu ważności, nałożono mandat karny;
- 3) Interwencja anonimowa pisemna złożona drogą pocztową przez Rodziców dzieci uczęszczających do Niepublicznego Przedszkola w Końskich, dot. mało wartościowych posiłków, mała podaż warzyw i owoców. Podczas kontroli pobrano do oceny jadłospis dekadowy i ustalono, że: nie podano w ciągu dekady jednej porcji ryby, nie każdego dnia jest podana: co najmniej jedna porcja z grupy mięsa, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych; dwie porcje mleka lub przetworów mlecznych; warzywa i owoce nie zostały podane w każdym posiłku każdego dnia. Ponadto w wywieszonym jadłospisie wyszczególniono składniki, z których produkowane były potrawy z pominięciem składników dla niektórych dań. Polecono Stronie przedłożyć poprawiony jadłospis, który został dostarczony do PSSE w Końskich.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

W 2024 roku realizowano interwencje programowe i nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano m.in. z:

- Przedszkolami, szkołami podstawowymi i szkołami ponadpodstawowymi;
- Podmiotami wykonującymi działalność leczniczą;
- Samorządem lokalnym;
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Końskich;
- Komendą 13-5 Hufca Pracy w Końskich;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Końskich;
- Komendą Powiatową Policji w Końskich;
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Końskich.

Zestawienie interwencji programowych i nieprogramowych z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zrealizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Końskich w 2024 roku.

I. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

INTERWENCJE PROGRAMOWE

1. Programy krajowe

Nazwa programu: "Trzymaj Formę!"

Grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 1141

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 9 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 812 uczniów i 192 rodziców oraz 42 nauczycieli.

2. Programy wojewódzkie

Nazwa programu: "Skąd się biorą produkty ekologiczne"

Grupa docelowa: dzieci 5-6 lat (przedszkola, oddziały „0” szkół podstawowych), nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 426

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz 3 narady wdrożeniowe,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 12 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 279 uczniów i 59 rodziców oraz 17 nauczycieli.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Interwencje lokalne

Nazwa interwencji: Światowy Dzień Zdrowia

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 130

Główne działania w ramach interwencji:

- 1 spotkanie edukacyjne z uczniami szkoły ponadpodstawowej (30 uczestników),
- informacja na stronie internetowej PSSE w Końskich o Światowym Dniu Zdrowia.

Nazwa interwencji: Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 2599

Główne działania w ramach interwencji:

- 1) 22 spotkania edukacyjne z uczniami (1222 uczestników), 2 spotkania edukacyjne z rodzicami uczniów (138 uczestników).
- 2) Zorganizowano stoiska edukacyjne podczas wydarzeń: piknik rodzinno-profilaktyczny w Szkołach ZDZ, festyn w Kurzaczach – I Złot Mam, piknik rodzinny w Korytkowie (350 uczestników). Pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami PCPR w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe.
- 3) W ramach Koneckich Dni Profilaktyki zorganizowano 6 porad organizacyjnych w PSSE Końskie, hasło KDP 2024: „Zdrowo żyj – z całych sił”,
 - pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pozostałymi organizatorami Koneckich Dni Profilaktyki zorganizowali Konferencję „Zdrowo żyj – z całych sił” dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Prelegentami byli przedstawiciele: Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Końskich, Komendy Powiatowej Policji w Końskich, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Końskich oraz Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej

w Końskich (150 uczestników),

- pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pozostałymi organizatorami Koneckich Dni Profilaktyki zorganizowali konkurs plastyczny pt. „Zdrowo żyj – z całych sił” dla uczniów szkół podstawowych (nadesłano 33 prace z 10 szkół),

- pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pozostałymi organizatorami Koneckich Dni Profilaktyki zorganizowali rajd profilaktyczny dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych (200 uczestników). Podczas wydarzenia przedstawiciele KPPSP w Końskich zaprezentowali pokaz gaszenia pożaru, mający na celu uświadomienie zagrożeń i postępowania w przypadku pożaru tłuszczu. Następnie młodzież ze szkoły ZDZ w Końskich omówiła zasady udzielania pierwszej pomocy. Wydarzenie zakończono tradycyjnym pieczeniem kiełbasek. Ponadto pracownicy PSSE w Końskich zorganizowali stoisko profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi.

4) Informacja na stronie internetowej PSSE w Końskich o: Kampanii EFSA Safe2Eat 2024, suplementach diety (EFSA), Kampanii #PlantHealth4Life.

II. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

INTERWENCJE PROGRAMOWE

1. Programy wojewódzkie

Nazwa programu: "Czyste powietrze wokół nas"

Grupa docelowa: dzieci 5-6 lat (przedszkola, oddziały „0” szkół podstawowych), nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 507

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz 4 narady wdrożeniowe,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 15 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 307 uczniów i 114 rodziców oraz 16 nauczycieli.

Nazwa programu: "Nie pal przy mnie, proszę"

Grupa docelowa: uczniowie klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 459

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz 6 narad wdrożeniowych,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,

- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 13 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 390 uczniów i 17 nauczycieli.

Nazwa programu: "Bieg po zdrowie"

Grupa docelowa: uczniowie IV klas szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 608

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz 3 narady wdrożeniowe,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 11 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 288 uczniów i 258 rodziców oraz 12 nauczycieli.

Nazwa programu: "Znajdź właściwe rozwiązanie"

Grupa docelowa: uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 636

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz 2 narady wdrożeniowe,
- przeprowadzono 2 wizytacje w placówkach oświatowych realizujących program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących/uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 11 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 531 uczniów, 37 rodziców i 17 nauczycieli.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Interwencje wojewódzkie

Nazwa interwencji: Profilaktyka palenia tytoniu

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 2702

Główne działania w ramach interwencji:

- 17 spotkań edukacyjnych z uczniami (961 uczestników),
- 7 spotkań edukacyjnych z rodzicami uczniów (458 uczestników),
- 1 spotkanie edukacyjne w DPS w Końskich (20 uczestników),

Podczas spotkań z osobami dorosłymi przebadano 6 osób smokerlyzerem.

- informacja na stronie internetowej PSSE w Końskich o Światowym Dniu Bez Tytoniu i Światowym Dniu Rzucania Palenia,
- ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich w ramach obchodów Światowego Dniu Bez Tytoniu,
- dystrybuowano do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej (900 ulotek).

III. PROFILAKTYKA INNYCH UZALEŻNIEŃ (alkohol, narkotyki, środki zastępcze)

INTERWENCJE PROGRAMOWE

1. Programy wojewódzkie

Nazwa programu: "ARS, czyli jak dbać o miłość?"

Grupa docelowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 242

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu,
- przeprowadzono 1 wizytację w placówce oświatowej realizującej program,
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla realizatorów programu.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 4 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 182 uczniów i 40 rodziców oraz 5 nauczycieli.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Interwencje wojewódzkie

Nazwa interwencji: Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 700

Główne działania w ramach interwencji:

- 6 spotkań edukacyjnych z uczniami (257 uczestników),
- 3 spotkania edukacyjne z rodzicami uczniów (235 uczestników),
- wspólnie z pracownikami: WSSE w Kielcach, ŚCDN w Kielcach zorganizowano Konferencję „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” dla pracowników instytucji pracujących z dziećmi i młodzieżą (110 uczestników).

2. Interwencje lokalne

Nazwa interwencji: Profilaktyka używania alkoholu

Grupa docelowa: osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 6

Główne działania w ramach interwencji:

- pracownicy PSSE w Końskich, PCPR w Końskich oraz KPP w Końskich przeprowadzili

wspólnie akcję profilaktyczną dotyczącą profilaktyki nadużywania alkoholu oraz bezpieczeństwa na drodze. Uczniowie ze szkoły ponadpodstawowej testowali alkogogle podczas jazdy samochodem na placu manewrowym pod opieką instruktora nauki jazdy (6 uczestników).

IV. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH, W TYM REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI HIV/AIDS

INTERWENCJE PROGRAMOWE

1. Programy krajowe

Nazwa programu: „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”

Grupa docelowa: osoby dorosłe, uczniowie szkół ponadpodstawowych

Liczba odbiorców: 3060

Główne działania w ramach interwencji:

- rozesłano zaproszenia do udziału w projekcie PATCHWORK (projekt zrealizowała młodzież z Zespołu Szkół Specjalnych w Czarnieckiej Górze),
- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (2720 broszur i publikacji Krajowego Centrum ds. AIDS),
- zorganizowano 2 spotkania edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych dotyczące profilaktyki HIV/AIDS dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oraz pracownikiem Fundacji Res Humanae (95 uczestników),
- informacja na stronie internetowej PSSE Końskie o Kampanii: #Mój pierwszy raz,
- informacja na stronie internetowej PSSE Końskie o Światowym Dniu Walki z AIDS.

2. Programy wojewódzkie

Nazwa programu: "Podstępne WZW”

Grupa docelowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 350

Główne działania w ramach interwencji:

- uczestniczono w szkoleniu online dla wojewódzkich, powiatowych i szkolnych koordynatorów programów edukacyjnych Fundacji Gwiazda Nadziei: Podstępne WZW; Znamie! Znam je?; Wybierz Życie – Pierwszy Krok.
- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 4 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 320 uczniów i 7 nauczycieli.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Interwencje lokalne

Nazwa interwencji: Promocja szczepień ochronnych

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 830

Główne działania w ramach interwencji:

- 2 spotkania edukacyjne z uczniami szkół podstawowych (120 uczestników),
- 5 spotkań edukacyjnych z rodzicami uczniów (450 uczestników),
- zorganizowano stoisko edukacyjne podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego oraz Oddziału Neonatologicznego ZOZ w Końskich (profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego oraz profilaktyka krztuśca, 50 uczestników),
- ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich dotycząca profilaktyki krztuśca,
- informacja na stronie internetowej PSSE w Końskich o Europejskim Tygodniu Szczepień.

Nazwa interwencji: Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych

Grupa docelowa: dzieci, młodzież

Liczba odbiorców: 95

Główne działania w ramach interwencji:

- spotkanie edukacyjne nt. profilaktyki chorób odkleszczowych z uczniami szkoły podstawowej (95 uczestników),

Nazwa interwencji: Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 660

Główne działania w ramach interwencji:

- informacja na stronie internetowej PSSE w Końskich o Europejskim Dniu Wiedzy o Antybiotykach,
- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (560 ulotek).

Nazwa interwencji: Interwencje wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej

Grupa docelowa: uchodźcy wojenni z Ukrainy, dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 678

Główne działania w ramach interwencji:

- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. żywienia, szczepień, profilaktyki chorób zakaźnych w ramach projektu POWER UKRAINE (478 plakatów, ulotek i broszur),

- ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich dotycząca profilaktyki odry,
- ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich dotycząca profilaktyki grypy.

V. PROFILAKTYKA CHORÓB NOWOTWOROWYCH

INTERWENCJE PROGRAMOWE

1. Programy wojewódzkie

Nazwa programu: "Wybierz Życie – Pierwszy Krok" (profilaktyka zakażeń HPV i raka szyjki macicy)

Grupa docelowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 896

Główne działania w ramach interwencji:

- uczestniczono w szkoleniu online dla wojewódzkich, powiatowych i szkolnych koordynatorów programów edukacyjnych Fundacji Gwiazda Nadziei: Podstępne WZW; Znamie! Znam je?; Wybierz Życie – Pierwszy Krok.

- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 6 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 568 uczniów i 288 rodziców oraz 17 nauczycieli.

Nazwa programu: "Znamie! Znam je?" (profilaktyka czerniaka)

Grupa docelowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 433

Główne działania w ramach interwencji:

- uczestniczono w szkoleniu online dla wojewódzkich, powiatowych i szkolnych koordynatorów programów edukacyjnych Fundacji Gwiazda Nadziei: Podstępne WZW; Znamie! Znam je?; Wybierz Życie – Pierwszy Krok.

- rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowano w 7 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nim: 397 uczniów i 13 nauczycieli.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Interwencje lokalne

Nazwa interwencji: Profilaktyka raka piersi

Grupa docelowa: osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 100

Główne działania w ramach interwencji:

- ekspozycja wizualna w PSSE Końskie nt. Październik – miesiąc walki z rakiem piersi.

VI. ZDROWIE ŚRODOWISKOWE

1. Interwencje wojewódzkie

Nazwa interwencji: Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Grupa docelowa: dzieci, młodzież, osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 6417

Główne działania w ramach interwencji:

- 2 spotkania edukacyjne z uczniami (72 uczestników),
- dystrybucja materiałów edukacyjnych dla uczestników kolonii, półkolonii i obozów zimowych/letnich (77 wypoczynków/4145 uczestników),
- w PSSE w Końskich przygotowano gazetkę z informacjami na temat Bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego
- zorganizowano stoiska edukacyjne podczas wydarzeń: festyn Radoszyczenie Dzieciom, Kuźnice Koneckie w Maleńcu, Dni Gowarczowa, Dni Końskich, Dożynki Powiatu Koneckiego i Gminy Słupia Konecka, Dni Stąporkowa (2100 uczestników). Pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami PCPR w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach. Zainteresowane osoby mogły także dokonać pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera.

2. Interwencje lokalne

Nazwa interwencji: Profilaktyka zatruc grzybami

Grupa docelowa: osoby dorosłe

Liczba odbiorców: 100

Główne działania w ramach interwencji:

- ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich dotycząca profilaktyki zatruc grzybami, ponadto w PSSE w Końskich udzielano porad w zakresie klasyfikacji grzybów.

Podsumowanie

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego, kontynuowała w 2024 r. wykonywanie działań nadzorowanych określonych *ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz realizowała zadania w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i chorób zawodowych.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2024 było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Końskich z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Realizacja przyjętych w 2024 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, chorób zawodowych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia, produktów kosmetycznych oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą zarówno istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

Konieczne jest jednakże prowadzenie wzmożonego nadzoru i zintensyfikowanych działań w następnych latach w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, tj.:

- rozszerzenie ofert edukacyjnych, biorąc pod uwagę problemy lokalne, w szczególności występowanie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych czynnikami środowiskowymi i społecznymi oraz systematyczne wspierania działań promujących zdrowie na terenie powiatu koneckiego;
- promowanie zdrowego stylu życia, intensyfikacja działań związanych ze szkodliwymi czynnikami środowiskowymi i społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej, zakażeń HIV, AIDS, zwalczania narkomanii i stosowania środków psychoaktywnych.

Przedstawiając dane dotyczące działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego zrealizowanych w 2024 r. należy zwrócić szczególną uwagę na zaangażowanie pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w szerzenie wiedzy o czynnikach ryzyka, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych związanych m.in. z podróżami i sposobach zapobiegania tym zagrożeniom, tak istotne w dobie globalizacji zagrożeń i występowania światowych epidemii/pandemii.